

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 11 (2385)

LSMU ir Kauno klinikų savaitraštis. 2023 m. kovo 15 d.

ISSN 1648-620X

■ Konferencijos akimirka (iš kairės): doc. Gailutė Drakšienė, prof. Arūnas Savickas, prof. Ramunė Morkūnienė, doc. Arūnas Ščiupokas, prof. Jurga Bernatoniene, prof. Valdas Jakštas, prof. Nijolė Savickienė.

A. Koroliovo nuotr.

Skausmas: ieškodami sprendimų, gydytojai ir vaistinininkai pirmą kartą suvienijo jėgas

2023-ieji, Pasauliniai skausmo pažinimo metai, skirti integraliai skausmo priežiūrai. Pažymint šią iniciatyvą, kovo 3-ąją skausmo ekspertai susirinko pasidalyti žiniomis ir patirtimi į mokslinę praktinę konferenciją „Skausmo naujienos 2023: pasitarkime su gydytoju ir vaistinininku“.

Konferenciją organizavo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Medicinos akademijos (MA) Neurologijos klinika, Farmacijos fakulteto Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedra, Lietuvos skausmo draugija ir Neurologų draugija.

Renginys, skirtas tarpdiscipliniam bendradarbiavimui stiprinti, buvo kiek kitoks nei įprastai: šį kartą naujovių, įžvalgų gydant ir malšinant skausmą plačiam sveikatos priežiūros profesionalų ratui pristatė ne tik gydytojai, bet ir vaistinininkai.

»2

Ką gali duoti Lietuvai virusinio hepatito C patikros programa?

Hepatitis C tapo pasauline problema XX amžiaus pabaigoje, ypač 1980-aisiais ir 1990-aisiais, nors manoma, kad per kraują ir žmogaus organizmo skysčius perduodamas virusas buvo išplatintas dar Antrojo pasaulinio karo metais, kai sužeistiems kariams reikėjo daugybės donorų. Hepatito C virusas buvo atrastas tik 1989 m. ir buvo nustatyta, kad jis yra viena iš svarbiausių kepenų cirozės ir kepenų vėžio priežasčių. Už šį atradimą 2020-aisiais Nobelio medicinos premija skirta trimis mokslininkams virusologams. Premijos laureatai – amerikiečiai Harvey J. Alteris, Charlesas M. Rice'as ir britas Michaelis Houghtonas.

Akad. prof.
Limas Kupčinskas

Sukurti efektyvūs vaistai

Kol buvo sukurtas metodas nustatyti hepatito C antikūnams kraujuje (1993 m.), virusas daugiausia plito perpilant kraują, atliekant didelės apimties operacijas, naudojant ne vienkartinės medicininės priemones (švirkštus, hemodializės, plazmaferezės ir kt. aparatūrą) gydymo įstaigose.

»3

Aptarta Kačerginės vaikų reabilitacijos centro ateitis: svarstoma modernizacija

Kačerginėje veikiančią LSMU Kauno ligoninės Vaikų reabilitacijos skyrių „Žibutė“ bus siekiama atnaujinti, plėsti skyriaus veiklų spektrą ir teikti šiuolaikiškas reabilitacijos ir kitas sveikatos priežiūros paslaugas. Svarbiausius vaikų reabilitacijos skyriaus atnaujinimo klausimus kovo 8 d. aptarė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU), LSMU Kauno ligoninės ir Kauno rajono savivaldybės atstovai.

Tautvydas Bulvičius
Komunikacijos tarnybos
Vidinės ir išorinės
komunikacijos skyriaus
vadovas

Susitikimo metu paneigta žiniasklaidoje pasklidusi klaidinga informacija, kad Kačerginės vaikų reabilitacijos centrą planuojama uždaryti ir iškelti iš esamos

vietos. Pasak LSMU Kauno ligoninės generalinio direktoriaus prof. Albino Naudžiūno, „Žibutė“ valdanti įstaiga atvira įvairiems konstruktyviems pasiūlymams. „Esame pasirengę bendradarbiauti ir kartu ieškoti sprendimų, kaip modernizuoti šį padalinį ir padaryti jį patrauklesnį pacientams“, – teigė direktorius.

»11

Skausmas: ieškodami sprendimų, gydytojai ir vaistinininkai pirmą kartą suvienijo jėgas

1 » Pabrėžė integruotos pagalbos būtinybę ir svarbą

Vienas konferencijos organizatorių, LSMU prorektorius studijoms prof. Kęstutis Petrikonis, įžanginėje kalboje pabrėžė, kad tokio ganėtinai netradicinio renginio idėja gimė planuojant Skausmo pažinimo metų veiklas, dedikuojant šiuos metus skausmo pagalbai.

„Sprendžiant skausmo problemą, drauge turėtų diskutuoti visų specialybių gydytojai, vaistinininkai, psichologai, slaugytojai, medicinos reabilitacijos specialistai, kineziterapeutai, – pabrėžė prof. K. Petrikonis. – Verta dalytis, ką visi kartu jau esame pasiekę, kokių turime neišspręstų klausimų, kaip planuojame gyventi artimiausiais metais.

Tad visiems linkiu nuolat studijuoti, studijas paversti malonumu – ir pasiekti tų rezultatų, kurių tikimės patys, laukia mūsų pacientai ir sveikatos apsaugos sistema.“

Lietuvos skausmo draugijos prezidentas doc. Arūnas Ščiupokas taip pat akcentavo daugiadalykės specialistų komandos svarbą:

„Tarptautinė skausmo studijų asociacija šiuos metus paskyrė integraliai skausmo priežiūrai, pabrėždama integruotos pagalbos svarbą skausmo metu.

Lėtinį skausmą galima įveikti, gydytojams pasitelkus į pagalbą vaistinininkus, slaugytojus, reabilitacijos specialistus, psichologus, socialinius darbuotojus. Svarbu dirbti kartu tiriant visus galimus lėtinio skausmo įveikos būdus, kai skausmas malšinamas ne tik vaistais, bet ir fizine bei psichologine pagalba“, – kalbėjo doc. A. Ščiupokas.

Doc. A. Ščiupokas pasidžiaugė, kad Lietuvos skausmo draugija, kuri yra Tarptautinės skausmo studijų asociacijos atstovė Lietuvoje, šiuos metus pradeda gražiu bendradarbiavimu su vaistinininkais, o tai irgi yra puikus integralaus požiūrio į skausmą pavyzdys.

Skausmo statistika: skaičiai verčia susimąstyti

LSMU Farmacijos fakulteto tarybos pirmininkė, Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros vedėja prof. Jurga Bernatienė pristatė negailėstingą skausmo statistiką.

„Skausmą visame pasaulyje patiria maždaug penktadalis suaugusiųjų, dešimtadaliui kasmet naujai diagnozuojamas lėtinis skausmas. Skausmo malšinimas yra pasaulinis visuomenės sveikatos prioritetas.

Vakarų Europoje – Skandinavijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Portugalijoje – daugiau nei 50 proc. gyventojų kenčia nuo nugaros/kaklo skausmų, o 24–28 proc. – nuo plaštakų/rankų ar pėdų kojų skausmo. Lietuvoje 24–28 proc. žmonių kenčia nuo nugaros/kaklo skausmų, o 15–19 proc. – nuo plaštakų/rankų,

■ Konferencijoje, subūrusioje platų specialistų ratą, nestigo ir smagių, nuotaikingų akimirklų.

A. Koroliovo nuotr.

■ Renginio metu buvo galima susipažinti su inovatyviais vaistiniais preparatais ir medicinos priemonėmis.

■ Prof. J. Bernatienė ir doc. A. Ščiupokas.

pėdų/kojų skausmo“, – kalbėjo profesorė.

Prof. J. Bernatienė taip pat pasidalijo duomenimis apie augantį opioidinių analgetikų vartojimą, aptarė galimas šių medikamentų alternatyvas.

„Jungtinėse Amerikos Valstijose, Kanadoje, Australijoje, Skandinavijoje, Vokietijoje ir Anglijoje opioidiniai analgetikai naudojami itin plačiai – iki 1 tūkst. miligramų morfino ekvivalentų 1 tūkst. žmonių per dieną. Lietuvoje šis skaičius siekia iki 200 miligramų per dieną. Manoma, kad opioidų vartojimas didės, nes jie vis dažniau vartojami lėtinio ligų sukeltam skausmui malšinti.

Sunkiai sergantiems pacientams opioidų vartojimas kelia priklausomybės išsivystymo, kvėpavimo slopinimo riziką. Šie analgetikai sukelia pykinimą ir kitų sunkių šalutinių poveikių, todėl jų vartojimą reikėtų stengtis mažinti“, – pabrėžė prof. J. Bernatienė.

Kokios alternatyvos?

Pasak pranešėjos, Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) lėtiniam skausmui gydyti vietoj opioidų rekomenduoja nesteroidinius vaistus nuo uždegimo (NSAID), fizioterapiją, mankštą, nervų blokus ir alternatyvius metodus, kaip akupunktūrą, radijo dažnio abliaciją, transkutaninę elektrinę stimuliaciją, nugaros smegenų stimuliaciją, jogą, gydymasis masažas.

Lietuvoje NSAID yra dažniausiai vartojami skausmą malšinantys vaistai – vienam tūkstančiui gyventojų per dieną suvartojama 69 tūkst. 559 tabletės. Dažniausiai vartojami vaistai – diklofenakas ir ibuprofenas.

Opioidai ir neopioidiniai analgetikai sudaro 12 tūkst. 398 suvartotus narkotikus, iš jų opioidai – 2 tūkst. 283. Daugiau suvartojama paracetamolio, acetilsalicilo rūgšties ir jų derinių.

Prof. J. Bernatienė taip pat apžvelgė inovatyvių skausmą mal-

šinantių vaistų kūrimo ateities perspektyvas, tarp jų – eterinių aliejų naudojimą vietiniam gydymui, fermentų naudą žarnyno mikrobiotai, papasakojo apie stiprius natūralius antioksidantus ir endogeninių skausmą malšinantių sistemų aktyvumą natūraliais preparatais.

Apie skausmą: naujienos ir įžvalgos

Konferencija išsiskyrė pranešimų įvairove: skausmo vertinimo, valdymo, malšinimo, gydymo temos aptartos įvairiais rakursais. Pirmojoje konferencijos dalyje doc. Arūnas Ščiupokas priminė apie skausmo vertinimą ir gydymą remiantis PSO skausmo malšinimo pakopomis.

Prof. Antanas Vaitkus aptarė galvos skausmą ir racionalią terapiją. Gyd. Greta Veličkaitė kalbėjo apie apatinės nugaros dalies skausmo iššūkius ir valdymą, o kineziterapeutas Vidmantas Zaveckas supažindino su galimais veiksmiais judesį

Sprendžiant skausmo problemą, drauge turėtų diskutuoti visų specialybių gydytojai, vaistinininkai, psichologai, slaugytojai, medicinos reabilitacijos specialistai, kineziterapeutai.

terapijos su analgetikais atveju.

Neurologų draugijos pirmininkas prof. K. Petrikonis pristatė pranešimą „Neuropatinis skausmas: dabartinės gydymo galimybės“, kuriame aptarė neuropatinio skausmo diagnostikos sunkumus, racionalaus gydymo gaires, šiuolaikinį individualizuotą neuropatinio skausmo gydymo metodą, ligos modifikaciją.

»4

Ką gali duoti Lietuvai virusinio hepatito C patikros programa?

1» Virusas galėjo būti perduodamas taip pat nesaugiuose manikiūro, pedikiūro, tatuiruočių salonuose, jį platino ir švirkščiamųjų narkotikų vartotojai. Daugelyje pasaulio šalių, ypač gaunančių mažas ir vidutines pajamas, HCV plito dėl nesaugios medicinos praktikos, pavyzdžiui, pakartotinai naudojant švirkštus ir kitą medicininę įrangą be tinkamos sterilizacijos.

Dėl Nobelio premiją gavusių mokslininkų atradimų šiandien yra atliekami ypač tikslūs kraujo testai hepatito C virusui nustatyti. Tai padėjo pašalinti galimą hepatito plitimą po kraujo perpylimų ir kitų medicininių procedūrų ir išgelbėti milijonus žmonių. Tačiau ilgą laiką nebuvo efektyvaus gydymo. Situacija iš esmės pasikeitė, kai, išanalizavus hepatito C viruso molekulinę struktūrą, buvo nustatytos jo savybės ir sukurti efektyvūs tiesiogiai virusą veikiančys vaistai.

Kokia hepatito C situacija yra Lietuvoje? Buvo atliktas ne vienas tyrimas, padedantis įvertinti hepatito C rizikos veiksnius. LSMU doktorantė Eglė Čiupkevičienė su kolegomis 2020–2022 m. atliko bandomąjį epidemiologinį tyrimą Klaipėdoje, Jūrininkų šeimos sveikatos centre. Ištirta 5000 suaugusių žmonių, iš kurių 1,7 proc. buvo užsikrėtę hepatito C virusu, nors 80 proc. iš jų nieko neįtarė. Klaipėdoje atliktas tyrimas parodė, kad didžioji dalis gyventojų užsikrėtė iki 1994-ujų. Tai – buvę kraujo donorai, taip pat pacientai, kuriems buvo perpildas kraujas ar kraujo produktai, buvo atliktos didelės apimties chirurginės operacijos. Rizikos grupei priklauso taip pat

1994-aisiais vien Vilniuje tarp mokamų kraujo plazmos donorų 14 proc., Kaune – 10 proc. buvo užsikrėtę hepatitu C.

■ Akad. prof. Limas Kupčinskas.

ligoniniai, kuriems buvo taikyta pakaitinė inkstų terapija. Mūsų tyrimas parodė, kad Lietuvoje sergamumas hepatitu C skiriasi nuo Vakarų Europos ir JAV, kur saugios vienkartinės medicinos priemonės buvo įdiegtos gerokai anksčiau. Yra žinoma, kad Vakaruose pagrindinis užsikrėtimo būdas yra intraveninių narkotikų vartojimas, o pas mus – per nesaugias medicinos procedūras. Iki 1994-ujų kraujo donorai pas mus nebuvo tikrinami dėl hepatito C viruso. Net kraujo centruose imant kraują iš donorų buvo naudojama nepakankamai saugi aparatūra – sovietinių laikų medicininės technologijos. Turime tokių faktų, pavyzdžiui, 1994-aisiais vien Vilniuje tarp mokamų kraujo plazmos donorų 14 proc., Kaune – 10 proc. buvo užsikrėtę hepatitu C.

Šalyje yra daugiau nei 30–35 tūkstančių hepatito C viruso nešiotojų

Laikoma, kad šalyje yra daugiau nei 30–35 tūkstančių hepatito C viruso nešiotojų, iš jų tik 9 tūkstančiams liga buvo diagnozuota ir jie buvo gydyti. Tai sudaro mažiau nei trečdalių užsikrėtusiųjų. Nuo užsikrėtimo pradžios, kai prasideda slaptas

kepenų uždegimas, iki sunkių komplikacijų atsiradimo yra ilgas periodas, kuris gali trukti nuo 15 iki 30 metų. Virusas pavojingas tuo, kad pažeidžia kepenis, sukeldamas uždegimą, o tai gali progresuoti į kepenų cirozę ar pirminį kepenų vėžį. Užsikrėtus C hepatito virusu, tik 10–15 proc. ligonių būna ūminiai reiškiniai, gelta, o likusiems liga nesukelia žymesnių klinikinių reiškinių ir pereina į lėtinę formą. Būtent lėtinis hepatitas C buvo dažniausia kepenų transplantacijos priežastimi JAV ir Europoje. 2022 m. Kauno klinikoje buvo atliktas rekordinis Lietuvoje kepenų persodinimo operacijų skaičius per vienus metus – 19 transplantacijų ir net 40 proc. jų padarytos dėl hepatito C sukeltų komplikacijų. Vienos transplantacijos ir pooperacinio gydymo kaina siekia 50 000–100 000 eurų.

Virusas gali būti perduodamas nesaugių lytinių santykių metu. Nors yra mažesnė tikimybė užsikrėsti hepatitu C nei žmogaus imunodeficitu virusu (ŽIV), bet toks pavojus išlieka. Jei partneris yra hepatito C nešiotojas, užsikrėtimo rizika siekia apie 8–10 proc. Panaši rizika yra ir perduoti hepatito C virusą nėštumo metu, kai virusas nukeliauja iš motinos organizmo į vaisių. Tatuiruočių mada taip pat galėjo prisidėti prie viruso plitimo. Vieša paslaptis, kad anksčiau tatuiruočių salonai naudojo tuos pačius instrumentus įvairiems klientams. Pastaruoju metu toks pavojus „pasigauti“ virusą jau sumažėjo. Anksčiau ligoniniai taip pat galėjo užsikrėsti pedikiūro ir manikiūro salonuose.

Skiepų nėra, bet laiku skyrus gydymą pasveikstama

Nuo hepatito C skiepų nėra. Tačiau nustačius latentinę hepatito C infekcijos formą ir laiku skyrus gydymą, daugelis ligonių pasveiksta. Prisiminkime, pasaulyje jau pavyko sunaikinti raupus. Tokia viltis siejama ir su hepatito C liga. Nors infekcija sukelia sunkių komplikaci-

Nuotrauka – Shutterstock ID 735489400

Hepatitis C yra lėtinė virusų sukeliamą ligą. Apie 80–85 proc. užsikrėtusiųjų neturi aiškių klinikinių simptomų. Po 15–30 metų apie 20–25 proc. ligonių išsivysto kepenų cirozė arba kepenų vėžys. Virusinio hepatito C patikros programa Lietuvoje iki 2030 m. leis išvengti 120 naujų kepenų vėžio atvejų, 90 kepenų transplantacijų dėl toli pažengusios kepenų cirozės bei 150 mirčių.

jų, prieš septynerius metus mokslininkams pavyko sukurti šiuolaikinį gydymą. Net 99 proc. ligonių po aštuonių savaitių gydymo kurso pasveiksta. Šis gydymas prieinamas daugelyje pasaulio valstybių, taip pat ir Lietuvoje.

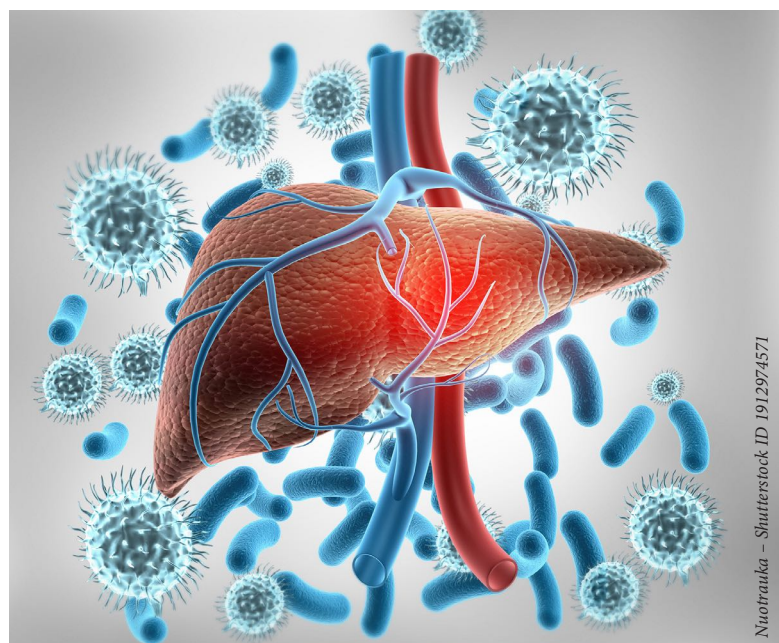
2018 m. Pasaulinė sveikatos organizacija iškėlė tikslą iki 2030 m. išnaikinti pasaulyje hepatito C infekciją. LSMU mokslininkai – prof. L. Kupčinskas, prof. J. Petkevičienė, doc. G. Urbonas ir kt., ėmėsi iniciatyvos ir 2021 m. Lietuvoje buvo sukurta Hepatito C eliminacijos darbo grupė, kurią sudarė gastroenterologai, infektologai, šeimos gydytojai, epidemiologai, ir kurios tikslas – parengti ir įgyvendinti patikros programą Lietuvoje. Patikros programa remiamasi aiškia prielaida – jei pavyks nustatyti slapta infekcijos formą sergančius gyventojus ir juos išgydyti, vadinasi, nebus ir tokių sunkių hepatito C komplikacijų kaip kepenų cirozė ir kepenų vėžys. Šių ligų gydymas kiekvienai valstybei sudaro didelę finansinę naštą. Galime pasidžiaugti Valstybinės ligonių kasos sprendimu skirti finansavimą. Taip pat prie nemokamos patikros idėjos įgyvendinimo daug prisidėjo europarlamentaras profesorius Liudas Mažylis, kuris būdamas Europos parlamento Kovos su vėžiu komiteto nariu, aktyviai dalyvavo diegiant mokslu pagrįstas europines rekomendacijas Lietuvoje. Galimybė nemokamai pasitikrinti dėl hepatito C infekcijos – svarbus žingsnis kovoje ne tik su virusu, bet ir su kepenų vėžiu. Šiomet startavusios patikros programos tikslas yra kuo anksčiau diagnozuoti ligą, atliekant antikūnų prieš šią infekciją tyrimą. Visi, kurie gimė iki 1994 metų (imtinai),

gali kreiptis į šeimos gydytojus ir nemokamai pasitikrinti. Ypač jei anksčiau buvo atliktas kraujo perpylimas ar didelės apimties operacija. Jiems tai nieko nekainuoja. Patikros programa taip pat kviečia tikrintis ir tuos asmenis, kurių šeimoje kas nors sirgo hepatitu C. Naudojant tą patį dantų šepetėlį ar skutimosi peiliuką, išlieka rizika, kad hepatito C virusas gali patekti ir į sveiko žmogaus organizmą. Toks užsikrėtimo kelias vadinamas buitiniu. Mūsų atliktas tyrimas Klaipėdoje atskleidė, kad ketvirtadalis išaiškintų ligonių buvo užsikrėtę švirkšdamiesi narkotikus. Ši programa numato ir nuolatinę rizikos grupės (taip pat ir sergančių ŽIV) asmenų patikrą (kartą per metus) pas šeimos gydytojus.

Pradėta patikros programa

2022 m. gegužės mėn. pradėta patikros programa parodė, kad į ją šeimos gydytojai įsitraukė labai aktyviai – per pirmuosius 7 programos mėnesius buvo patikrinta apie 450 000 Lietuvos gyventojų, daugiau kaip 7000 asmenų kraujyje buvo nustatyti antikūnai prieš hepatitą C, iš jų 58 proc. sirgo aktyviu hepatitu C. Labai padidėjo šeimos gydytojų išaiškintų ir nusiųstų gydyti specialistams C hepatitu sergančių ligonių skaičius.

Bendradarbiaudami su JAV Ligų analizės centro (Lafayette, CO, USA) mokslininkais, analizuojančiais sergamumą hepatitu C visame pasaulyje, atlikome prognostinius skaičiavimus, kad vykdoma virusinio hepatito C patikros programa Lietuvoje iki 2030 m. leis išvengti 120 naujų kepenų vėžio atvejų, 90 kepenų transplantacijų dėl toli pažengusios kepenų cirozės bei 150 mirčių.

Nuotrauka – Shutterstock ID 1912974571

Skausmas: ieškodami sprendimų, gydytojai ir vaistinininkai pirmą kartą suvienijo jėgas

2» Konferencijos dalyviams pristatytos neuropatinio skausmo gydymo rekomendacijos, alternatyvūs gydymo metodai. Prof. K. Petrikonis pabrėžė, kad šiuo metu ieškoma individualaus, kiekvienam pacientui tinkamiausio gydymo metodo, o jau netolimoje ateityje – ligos eigą modifikuojantis gydymas neuropatinio skausmo metu.

Antroje renginio dalyje prof. Jurga Bernatienė interaktyvioje paskaitoje „Natūralūs ir tradiciniai skausmą malšinantys vaistai: mitai ir tikrovė“, išsitingai patikrino susirinkusiųjų budrumą. Apdovanojimus pelnė penki konferencijos dalyviai: slaugytojai, kineziterapeutas ir vaistinininkai.

Prof. Edmundas Kaduševičius aptarė analgetikų derinių naudos ir žalos santykį, o dr. Lauryna Pudžiūvelytė pranešime „Skausmas užsilipteno: kaip teikiau pirmąją pagalbą?“ pasidalijo patirtimi, kaip ūminio skausmo kamuojamam pacientui gali padėti vaistinininkas.

Išplėstinės praktikos vaistinininkė Jolita Stabrauskienė paskaitoje

„Skausmą visame pasaulyje patiria maždaug penktadalis suaugusiųjų, dešimtadaliui kasmet naujai diagnozuojamas lėtinis skausmas. Skausmo malšinimas yra pasaulinis visuomenės sveikatos prioritetas.

„Skausmo gydymas nerimu: ūmus ar lėtinis?“, apžvelgė realias situacijas, su kuriomis susiduriama vaistinėse gydant skausmą. Dr. Robertas Badaras pristatė temą apie kasdienį skausmą ir kaip nustatyti, ar žmogus yra priklausomas nuo analgetikų.

Įvairovė: nestigo įtraukų ir nuotaikingų akimirkų

Pasibaigus paskutiniajam pranešimui, dalyvius subūrusi diskusija

■ Pasak prof. K. Petrikonio, šie metai dedikuoti integraliai skausmo pagalbai – tad svarbu apie šią problemą diskutuoti visiems specialistams drauge.

A. Koroliovo nuotr.

užsitęsė iki vėlumos. Tai rodo, kad skausmas – labai aktuali šių dienų tema, o sveikatos priežiūros specialistų darbe vis dar daug neatsakytų klausimų.

Konferencijos metu buvo galima susipažinti su farmacijos kompanijų pristatomais inovatyviais

vaistininiais preparatais ir medicinos priemonėmis.

LSMU MA Farmacijos fakultetas nebe pirmus metus renginius praturtina įtraukiais, nuotaikingais tarpais: interaktyviu bendravimu, netikėtomis apklausomis, muzikiniais pasirodymais. Pasiteisinusi naujovė tapo fa-

kulteto renginių išskirtinumu, geros nuotaikos užtaisais – tokių smagių akimirkų nestigo ir šioje konferencijoje.

Organizatoriai nuoširdžiai dėkoja už bendras pastangas surengiant pirmąjį, ir tikėtina – ne paskutinį tokio pobūdžio renginį.

LSMU MA Farmacijos fakulteto inf.

Eivenių gatvės remontas šalia Kauno klinikų

AKTUALI INFORMACIJA PACIENTAMS IR JŲ ARTIMIESIEMS, AUTOMOBILIŲ VYKSTANTIEMS Į:

- Kauno klinikų Centrinį korpusą,
- Akušerijos ir ginekologijos kliniką,
- Neonatologijos kliniką,
- Vaikų ligų kliniką,
- Vaikų chirurgijos kliniką,
- Onkologijos ir hematologijos kliniką,
- Psichiatrijos kliniką,
- Neurologijos kliniką,
- Neurochirurgijos kliniką.

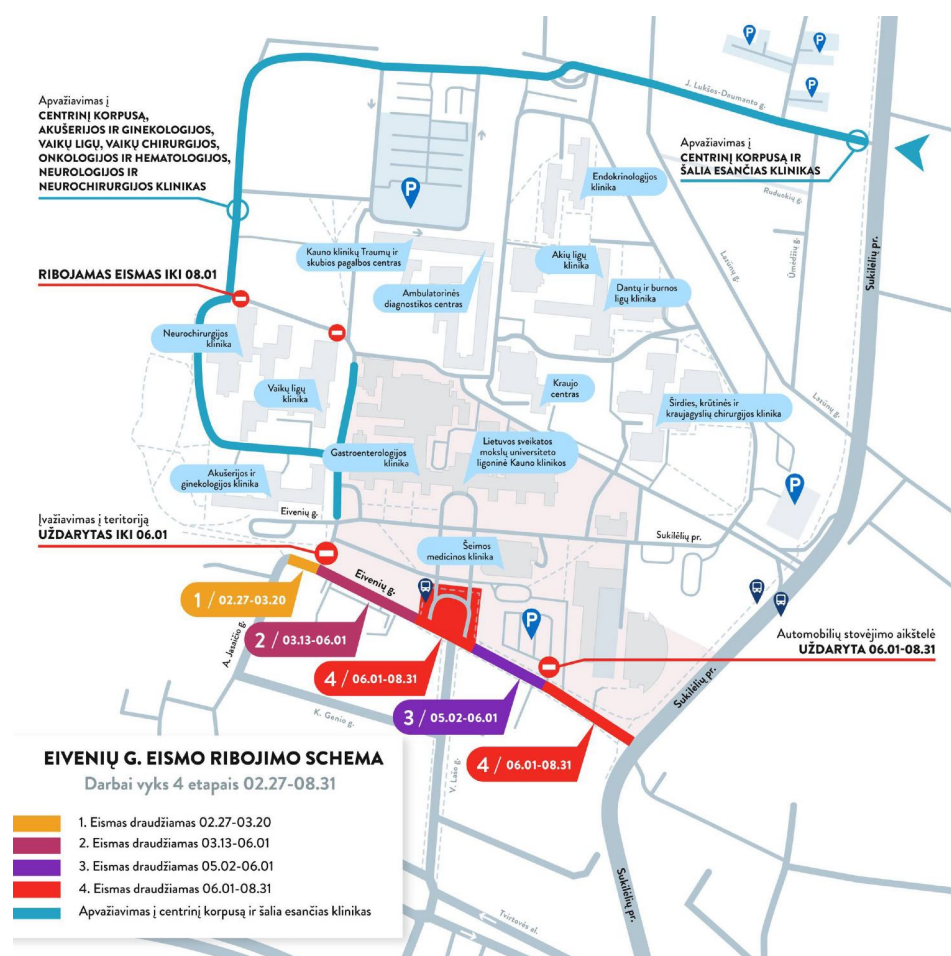
Kauno miesto savivaldybė pradeda vienos pagrindinių susisiekimo su Kauno klinikomis gatvių kapitalinį remontą. Nuo kovo 13 dienos Eivenių gatvės kelias link Akušerijos ir ginekologijos klinikos vartų bus visiškai uždarytas. Eismas nukreipiamas per J. Lukšos–Daumanto gatvę (kelias link Kauno klinikų Traumų ir skubios pagalbos centro).

Žemėlapyje matomas kelias link išvardy-

tų klinikų. Šio sudėtingo projekto metu, darbus atliekant etapais, nuolat kis eismo reguliavimas, todėl vairuotojai kviečiami ypač atidžiai sekti eismo pokyčius ir kelio ženklus.

Atsiprašome dėl kilusių nepatogumų ir prašome visų vairuotojų ir pacientų supratin-gumo bei kantrybės.

Kauno klinikų inf.

avevita REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/00v25y3g1l>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Algimantas TAMELIS, Medicinos fakulteto dekanas
Vita RIŠKEVIČIENĖ, Veterinarijos fakulteto dekanė
Rolandas STANKEVIČIUS, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

RĖMĖJAS:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128

Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ

Jovita GUDELEVIČIŪTĖ

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos

ir rinkodaros skyrius:

Raminta NAGELYTĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131

Aida JAKIMAVIČIENĖ, redaktorė

Jelena BABACHINA, maketuotoja

KOVO 9-oji – PASAULINĖ INKSTŲ DIENA

Reta kraujo krešėjimo liga nesutrukdyt sėkmingai atlikti inksto transplantacijos

Kauno klinikų pacientui Dariui dar vaikystėje prireikė inksto transplantacijos dėl galutinio inksto funkcijos nepakankamumo, sąlygotos retos inkstų ligos – juvenilinės nefronoftizės. Inkstas sėkmingai veikė 12 metų, tačiau vėliau vyrui vėl atnaujintos hemodializės, prireikė pakartotinės inksto transplantacijos. „Pamenu, keturis kartus per savaitę turėjau vykti į ligoninę ir svarbiausia – labai riboti skysčių kiekį. Tai kėlė didelių nepatogumų, – prisimena Darius. – Džiaugiausi išgirdęs, kad atsirado tinkamas organo donoras, o ir baimės nebuvo – tai man jau antras kartas.“

Patirties gydant tokius pacientus – mažai

Tačiau pacientui taip pat sergant VII krešėjimo faktoriaus trūkumo liga, Kauno klinikų specialistams tai kėlė papildomų iššūkių. „Dėl šios ligos Darius susiduria su kraujo krešėjimo sutrikimais, netikėtu kraujavimu. Tai – labai reta liga, kuria populiacijoje serga 1 iš 300 000–500 000 žmonių, todėl patirties gydant tokius pacientus mažai, – pasakoja prof. Rūta Vaičiūnienė, Kauno klinikų Nefrologijos klinikos Inkstų transplantacijos sektoriaus vadovė. – Pacientas naudojo pakaitinę krešėjimo faktoriaus terapiją, kuri sumažina netikėto kraujavimo riziką. Didesnės opera-

cijos ar intervencijos turi būti atliekamos prieš procedūrą ir po jos papildomai skiriant šio faktoriaus.“

Priešoperacinis laikotarpis buvo įtemptas, reikalaujantis didelės multidisciplininės komandos pastangų. „Liga kėlė keblumų ir prieš operaciją – buvo reikalingas papildomas paruošimas, organizuotas skubus aptarimas su gydytojais chirurgais, anesteziologais ir hematologais, siekiant įvertinti galimą kraujavimo riziką ir galimybes šios komplikacijos išvengti“, – prisimena Dariaus gydytoja Justina Karpavičiūtė, Kauno klinikų Nefrologijos klinikos gydytoja nefrologė. Inksto transplantacijos operaciją atliko prof. Daimantas Milonas, Kauno kli-

nikų Urologijos klinikos Inkstų transplantacijos sektoriaus vadovas.

Transplantuotas inkstas pradėjo veikti ne iš karto

Transplantuotas inkstas pradėjo veikti ne iš karto – potransplantacinė eiga buvo komplikauta, uždelsta transplantuoto inksto funkcija, buvo tęsiamos hemodializės. Transplantuotas organas pradėjo veikti 27 parą po transplantacijos, dar po dešimties parų pacientas išleistas namo. „Dabar jaučiuosi gerai, Kauno klinikose lankausi kas 2–3 savaitės, vartoju medikamentus. Noriu padėkoti donoro šeimai ir visam Kauno klinikų personalui, kurie prisidėjo prie mano gydymo“, – sako pacientas Darius.

Kauno klinikų nuotr.

„Tokiais sudėtingais atvejais, kai pacientui nustatyta ne tik inkstų, bet ir kraujo liga, gerai inksto transplantacijos išveičiai būtina multidisciplininė komanda. Didesnė kraujavimo rizika visada yra iššūkis operavusiems gydytojams chirurgams ir anesteziologams-reanimatologams. Gydant Darių labai daug padėjo gydytojai hematologai ir transfuziologai, konsultavo klinikinis farmakologas“, – prisimena J. Karpavičiūtė.

Kovo 9-oji – Pasaulinė inkstų diena. Šių metų šūkis – „Sveiki inkstai visiems. Pasiruoškite netikėtumams – apsaugokime pažeidžiamiausius!“. Tai visuomenės informavimo akcija, kuria siekiama atkreipti dėmesį į inkstų svarbą. Jos metu skleidžiama informacija apie inkstų ligų prevenciją, rizikos veiksnius, pacientai mokomi, kaip gyventi sergant inkstų ligomis.

Kauno klinikų inf.

NEW RESEARCH PROJECT MIGUT-HEALTH: PERSONALISED HEALTH BLUEPRINT TO PREVENT AND PREDICT INFLAMMATORY BOWEL DISEASE

miGut-Health partners aim to empower people affected by Crohn's disease and ulcerative colitis by developing interdisciplinary solutions for improved disease prevention and health promotion.

Funded by the European Commission

27 February 2023 – Inflammatory Bowel Disease (IBD) encompasses two incurable chronic conditions, Crohn's disease and ulcerative colitis, that cause inflammation and damage in the gastrointestinal tract. IBD progresses over time, and molecular changes in the intestine during the asymptomatic stages of the disease precede diagnosis, often by several years. Active engagement of people living with these diseases in self-care and symptom monitoring is a crucial aspect of IBD care alongside clinical management strategies like diagnosis and treatment. However, more personalised patient engagement strategies, preventive measures, and effective digital health tools are urgently needed. Taking on this mission, the new miGut-Health research project strives to empower people living with IBD by creating state-of-the-art strategies for early disease prediction, prevention, and health monitoring. This will be achieved through data-driven approaches, personalised preventive interventions (such as nutritional changes), and innovative eHealth solutions. The ultimate goal of the 12 partners is to kickstart a shift from disease management to prevention. Over the next four years, the miGut-Health project will receive a total of EUR 7.5 million in funding from the European Union's Horizon Europe programme and the Swiss State Secretariat for Education, Research, and Innovation (SERI).

With over three million people in the EU diagnosed with IBD, the associated annual healthcare costs amount to approximately EUR 5 billion. Moreover, symptoms such as abdominal pain, fatigue, and rectal bleeding can significantly affect an individual's daily life. IBD's unpredictable, alternating periods of remission and relapse add to the mental and physical burden of the disease for people affected by IBD.

To diminish this socio-economic burden, miGut-Health researchers will work in three interconnected directions: searching for gut health biomarkers, assessing personalised prevention measures, and developing citizen health engagement strategies.

Promoting Gut Health through Patient and Citizen Engagement

Novel eHealth technologies enable the active engagement of people in their healthcare. miGut-Health will develop and improve several AI-assisted eHealth platforms that collect Patient Reported Outcome Measures (PROMs) and monitor health status, disease activity and nutrition. Through this, researchers will provide personalised recommendations for better disease detection, management, treatment and prevention.

“Our aim in miGut-Health is to empower people living with IBD, individuals at high risk of developing IBD, and healthcare providers by putting them at the centre of our research,” says project coordinator Professor Andre Franke from the Kiel University and the University Hospital Schleswig Holstein, Germany.

Improving Gut Health by Advancing Molecular-Level Understanding of IBD

By measuring gut health biomarkers, such as the gut microbiome, researchers in the miGut-Health project can learn about problems in the digestive system and how to improve gut health.

“Until today, there are only a few validated biomarkers for gut health assessment, which is why we will continue to identify and test existing biomarkers, integrate available extensive omics data, and search for novel biomarkers using state-of-art technologies and methods,” explains project co-coordinator Professor Jurgita Skieceviciene from the Lithuanian University of Health Sciences.

Study groups for the biomarker research will include IBD patients, high-risk disease individuals, and general population cohorts from several countries with a focus on the Faroe Islands, which have the highest IBD incidence worldwide.

The project brings together major European and Israeli experts in biomedical, data and social sciences, software developers, and pan-European patient organisation representatives. The activities in miGut-Health will kick off on 27 February 2023 with a virtual meeting.

KEY FACTS

■ **Full Name:** miGut-Health – Personalised blueprint of intestinal health

■ **Start Date:** 1 January 2023

■ **Duration:** 48 months

■ **Budget:** EUR 7.5 Mio. (EUR 7.1 Mio. funded by the European Commission, EUR 0.4 Mio. funded by the State Secretariat for Education, Research, and Innovation – SERI as a financial contribution to the Swiss partner)

■ **Coordinator:** University Hospital Schleswig Holstein / affiliated entity Kiel University

■ **Website:** www.migut-health.eu

PROJECT PARTNERS

Belgium

■ European Federation of Crohn's and Ulcerative Colitis Associations

Denmark

■ Region Hovedstaden

Germany

■ University Hospital Schleswig Holstein – Kiel University (Affiliated entity)

■ Medical Center Hamburg-Eppendorf (UKE)

■ Eurice – European Research and Project Office GmbH

Israel

■ Weizmann Institute of Science

Italy

■ Università Cattolica del Sacro Cuore

Netherlands

■ University Medical Center Groningen

Lithuania

■ Lithuanian University of Health Sciences

Sweden

■ Örebro University

Switzerland

■ École Polytechnique Fédérale de Lausanne

Project Coordinator – University Hospital Schleswig Holstein, Professor Andre Franke, E-mail: a.franke@ikmb.uni-kiel.de

Project Co-Coordinator – Lithuanian University of Health Sciences, Professor Jurgita Skieceviciene, E-mail: jurgita.skieceviciene@ismuni.lt

Project Management – Eurice GmbH, Antonija Zrno Culap, E-mail: a.zrno-culap@eurice.eu

Cezario pjūvio operacija: ko tikėtis ir kaip jai pasiruošti?

Cezario pjūvio operacija (CPO) atliekama tada, kai pagimdyti natūraliu būdu nėra galimybės arba natūralus gimdymas per daug rizikingas moters ir/ar vaisiaus sveikatai ar gyvybei. Kauno klinikų Akušerijos ir ginekologijos klinikos gydytoja akušerė ginekologė doc. dr. Gitana Ramonienė pasakoja apie CPO indikacijas, skubumą ir eigos ypatumus.

Kokios indikacijos lemia CPO?

Cezario pjūvio operacija atliekama dėl vaisiaus problemų, nėštumo patologijos, moters ligų. Svarbu ne tik indikacija, tačiau ir kaip greitai reikia atlikti cezario pjūvį. Skubumo kategorijos skirstomos į keturias grupes. I grupė (neatidėliotina operacija) – atliekama kaip įmanoma greičiau (per 30 minučių nuo sprendimo priėmimo iki vaisiaus gimimo). II grupė (skubi operacija) atliekama nedelsiant (per 75 minutes). III grupė – atliktina operacija, kurią reikia atlikti tinkamai pasiruošus, neatidedant ilgesniam laikui, nes gali kilti pavojus gimdyvės ar vaisiaus sveikatai. IV grupė – planinė operacija, atliekama pacientei ir ligoninės personalui patogiu metu. Ji neturėtų būti atliekama anksčiau nei 39⁺⁰ savaitių, o planinė operacija dėl skersinio rando gimdoje po buvusio vieno cezario pjūvio neturėtų būti atliekama iki 40⁺⁰ savaitių.

Koks pasiruošimas prieš CPO?

Kai atliekama planinė (IV skubumo kategorijos) CPO, moteris gali ir turi jai pasiruošti, iš anksto aptarti su gydytoju ar akušere rūpimus klausimus, pasidomėti aktualia informacija. Atvykdama į ligoninę, moteris turi turėti iš anksto šeimos gydytojo atliktus tyrimus. Iki opera-

cijos gimdyvė turi būti nevalgiusi 8 val. kieto maisto, 6 val. jokio maisto ir negėrusi 2 val., nebent reikia išgerti vaistus, nusipraususi po dušu, į ligoninę atvykti iš vakaro arba operacijos dienos rytą.

Kai atliekama skubi CPO, moterį paruošti operacijai reikia labai greitai, todėl gali atrodyti, kad vyksta lengvas chaosas, tačiau išties kiekvienas žmogus dirba savo darbą, žino ką reikia daryti. Dažnai nepakanka laiko paaiškinti situacijos, plačiau jos aptarti. Moteris turi suprasti, kad tai, kas daroma, tikrai yra reikalinga ir saugu, privalo pasitikėti personalu. Ji perrengiama, jei reikia, paimami kraujo tyrimai, į šlapimo pūslę įvedamas kateteris.

Kokia CPO eiga? Kaip viskas vyksta?

Operacijos metu dirba trys specialistų komandos – gydytojai anesteziologai, neonatologai ir akušeriai ginekologai bei slaugytojos ir jų padėjėjos. Atvežus moterį į operacinę, ją pasitinka slaugytoja anesteziologas, moteris guldoma arba pasodinama ant operacinio stalo, įvedamas intraveninis kateteris, anesteziologas atlieka nuskausminimą. Jei pagal akušerinę situaciją yra laiko ir nėra kontraindikacijų, daugumai moterų atliekama regioninė nejautra, moteris nejaučia tik apatinės kū-

■ Doc. dr. Gitana Ramonienė.

no dalies, visos operacijos metu moteris yra sąmoninga, gali bendrauti, išgirsti gimusio naujagimio verkimą. Jei laiko neturime arba regioninės nejautos atlikti negalima, nejautra būna bendrinė (intubacinė). Ji atliekama tada, kai visa komanda yra pasiruošusi atlikti operaciją tam, kad kuo mažiau medikamentų patektų į vaisių. Taigi, moteris guldoma ant operacinio stalo, fiksuojamos kojos, rankos tam, kad nenukristų, neužsigautų pati, neužgautų personalo, nepaliestų operacinio lauko.

Prasidėjus operacijai svarbu žinoti, kad moteris neturi jausti skausmo, tačiau gali jausti spaudimą, tempimą, judinimą. Šie pojūčiai jaučiami operacijos metu, nes skalpeliu atliekamas tik pjūvis gimdoje, o kiti pilvo sienos audiniai praskiriami juos plečiant, tempiant. Išvedant naujagimį iš gimdos yra lyg imituojamas gimdymo procesas – kontroliuojama jėga spaudžiamas gimdos dugnas, kad naujagimis užgimtų per atliktą pjūvį pilvo sienoje ir gimdoje. Po naujagimio gimimo užsiuvama gimda, išvaloma pilvo ertmė, pasluoksniui užsiuvama pilvo siena.

Gydytojai neonatologai priima naujagimį, teikia pagalbą, juo rūpinasi. Arčiausiai moters būna ir su ja bendrauja anesteziologų komanda. Visi pojūčiai ar nerimas turi būti išsakyti būtent jiems, nes tai gali būti susiję su vaistų poveikiu, operacijos eiga. Pojūčių būna įvairių – pykinimas, silpnumas, skausmas, niežulys. Dažniausiai jie būna susiję su anestezija.

Ar naujagimiui gimti per CPO yra lengviau nei natūraliu būdu?

Pjūvis pilvo sienos audiniuose, ypač gimdoje, gali būti atliktas tik tam tikro pločio, todėl naujagimį išimti, ištraukti per tokį pjūvį tikrai nėra lengva. Komplikacijų gali pasitaikyti 1–3 proc. atvejų – kraujosruvos, galūnių kaulų, kaukolės, raktikaulio lūžiai, nervų patempimas. Dažniausiai pasitaiko vaisiaus odos pažeidimas įpjauant (apie 70 proc. visų vaisiaus pažeidimų).

Vaisiui natūralus gimdymas yra lyg ženklas, kad jis tuoj gims, prasidės gyvenimas naujoje aplinkoje, reikės prie jos prisitaikyti. Tai vyksta fiziologiškai, gimdymas vaisių brandina. CPO metu gimimas įvyksta labai greitai, dažniausiai užtrunka 5–10 min. Taigi, tie fiziologiniai pokyčiai nevyksta. Vaisius gimimo metu slinkdamas gimdymo takais yra suspaudžiamas, iš kvėpavimo takų išstumiami vaisiaus vandenys, gleivės, todėl būna lengviau įkvėpti, lengviau išsiskleidžia plaučiai. Po CPO skysčiai rezorbuojasi (išsiorbiam) arba pasišalina kosint, čiaudint per ilgesnį laiką, todėl galimas taip vadinamas „šlapio plaučio sindromas“, dažniau pasitaiko kvėpavimo funkcijos sutrikimas.

Kokia priežiūra po CPO?

Po CPO moteris prižiūrima gydytojų anesteziologų poanesteti-
nėje palatoje, kol atsistato jutimai.

Maždaug po 6 val. moteris grįžta į pogimdyminę palatą. Pirmomis paromis skiriami skausmą malšinantys vaistai. Įprastai labiausiai vaistų reikia pirmąsias tris paras, vėliau poreikis mažėja. Foley kateteris ištraukiamas kaip galima greičiau, tai yra, kai tik moteris gali atsikelti ir pati vaikščioti, nueiti iki tualetu.

Kaip greitai mama ir tėtis gali būti kartu su savo naujagimi po CPO?

Jei moters ir vaisiaus būklė leidžia, naujagimis, jį apžiūrėjus gydytojui neonatologui, dedamas mamai ant krūtinės ir gali būti kartu su mama iki operacijos pabaigos. Jei mamai yra bendrinė nejautra ar kitos priežastys, kodėl ji negali būti su naujagimi, pavyzdžiui, sunki naujagimio būklė – kūdikis vežamas į naujagimių ligų skyrių, su juo kartu gali keliauti ir tėtis. Visa šeima gali būti kartu, kai moteris grįžta iš poanestetenės palatos.

Jeigu moteriai atlikta CPO, ar kitus nėštumus galima užbaigti gimdant natūraliais takais?

Taip, 60–80 proc. moterų po sėkmingai buvusios CPO pagimdo natūraliais takais, tačiau kiekvienas atvejis labai individualus. Po dviejų CPO gimdymas natūraliais takais taip pat galimas, atidžiai įvertinus akušerinę situaciją bei moteriai sutinkant.

Koks yra minimalus laiko tarpas tarp gimdymų, jei buvo atliktas CPO?

Patariamas bent 24 mėnesių laiko tarpas. Praėjus 18–24 mėnesiams po buvusio CPO, nėščiosios turi būti informuotos apie didesnę gimdos plyšimo riziką, tačiau vis tiek kitas gimdymas galimas natūraliu būdu.

Kauno klinikų inf.

Naujas svarbus tyrimas

Kai kurie Vilniaus ir Kauno miesto bei rajono gyventojai savo pašto dėžutėse netrukus ras kvietimus dalyvauti naujame svarbiame moksliniame tyrime. Bendrame Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) ir Vilniaus universiteto (VU) projekte mokslininkai vertins persirgimo SARS-CoV-2 infekcija mastą bei antikūnų prieš šią infekciją lygį.

COVID-19 pandemija buvo vienas iš didžiausių mūsų laikų visuomenės sveikatos iššūkių, kuris pasaulyje nusinešė jau arti 7 mln. gyvybių, o Lietuvoje nuo šios ligos mirė 9,5 tūkst. gyventojų.

„Šiuo metu COVID-19 sukėlėjas SARS-CoV-2 nebėra toks pavojingas, o didžioji visuomenės dalis yra pasiskiepijusi ir jaučiasi saugi. Tačiau tiek Lietuvoje, tiek ir visame pasaulyje yra atlikta nedaug SARS-CoV-2 serologinės stebėsenos tyrimų, kurie labai reikalingi diskusijai apie vakcinaciją ateityje“, – pastebi vienas iš

tyrimą vykdančių mokslininkų dr. Martynas Simanavičius.

Sustiprinamąją vakcinos dozę didžioji dalis suaugusių asmenų populiacijos gavo prieš metus. Moksliniai tyrimai rodo, kad po SARS-CoV-2 infekcijos virusui specifiški antikūnai išlieka 13 mėn., o vakcinos poveikį sustiprina ankstesnė infekcija. Tačiau turima labai mažai informacijos apie vakcinų atsaką COVID-19 persirgusių ir nepersirgusių asmenų grupėse.

Siekiant įvertinti tikrus užsikrėtimo mastus ir vakcinacijos veiks-

mingumą, paprastai atliekami serologiniai tyrimai, kuriais nustatomi specifiniai antikūnai virusiniams patogenams.

Pirmasis toks plataus masto seroepidemiologinis tyrimas Lietuvoje atliktas 2020 m. Tyrimu buvo siekta įvertinti, kiek gyventojų buvo užsikrėtę COVID-19, nes į oficialiąją statistiką patekdavo ne visi besimptomiai atvejai. 2020 m. tyrimui buvo naudojami tuo metu prieinami greitieji serologiniai testai, kurie galėjo tik atsakyti į klausimą, ar antikūnai prieš SARS-CoV-2 yra susiformavę, ar nėra.

LSMU ir VU šiuo metu vykdo bendrą Lietuvos mokslo tarybos (LMT) finansuojamą projektą „SARS-CoV-2 infekcijos paplitimo Lietuvoje tyrimas serologiniais metodais“. Šis tyrimas padės įvertinti tikrąjį populiacijos persirgimo SARS-CoV-2 infekcija per pastarąjį pusmetį lygį. Taip pat bus įvertintas vakcinuotos populiacijos turimas antikūnų prieš SARS-CoV-2 lygis.

Pasak projekte dalyvaujančios dr. Indrės Kučinskaitės-Kodzės, šiame tyrime bus panaudotas inovatyvus, lietuviškas, mikrogardelių technologija pagrįstas testas, kuriuo vienu metu iš mažo tūrio kapiliarinio kraujo mėginio bus kiekybiškai nustatyti antikūnai prieš SARS-CoV-2 nukleokapsidės (anti-N IgG) ir spyglio (anti-S IgG) baltymus. Kuo jie svarbūs?

Kaip paaiškino prof. Astra Vitkauskienė, anti-S IgG baltymai aptinkami tiek paskiepytų, tiek persirgusių asmenų kraujyje, o anti-N IgG – tik persirgusių (kadangi N baltymo nėra vakcinų sudėtyje). Tai svarbu siekiant įvertinti, ar specifiniai antikūnai pasiskiepijusiems asmenims susiformavo dėl vakcinos, ar dėl turėto kontakto su pačiu virusu, nors liga galėjo ir nepasireikšti klinikiniais simptomais bei nebuvo patvirtintas sirgimo faktas viruso aptikimu nosiaryklėje PGR metodu. Virusas nosiaryklėje nustatomas PGR

metodu per trumpesnį laiką, negu serologiniu metodu tiriami anti-N ir anti-S IgG antikūnai kraujyje.

„Tikimės, kad gauti rezultatai pateiks labai svarbius Lietuvos gyventojams rodiklius – kiek ilgai išlieka nustatomi antikūnai, kokia yra reali SARS-CoV-2 infekcija persirgusių asmenų dalis populiacijoje, ir papildys diskusiją dėl revakcinacijos poreikio“, – sakė tyrimo vadovas prof. Mindaugas Stankūnas.

Kvietimus dalyvauti tyrime savo pašto dėžutėse netrukus ras atsitiktinai atrinkti Vilniaus ir Kauno miestų bei rajonų gyventojai. Kvietimuose bus pateikta išsami informacija apie tyrimo eigą ir kontaktai.

Šiam tyrimui atlikti buvo išduotas Lietuvos bioetikos komiteto leidimas.

Daugiau informacijos: prof. Mindaugas Stankūnas (mindaugas.stankunas@lsmu.lt)

Vidinės ir išorinės komunikacijos skyriaus inf.

Mokymas – neatsiejamą akušerių darbo dalis

■ IV kurso akušerijos studentės pirmos mokymų dienos grupė.

■ IV kurso akušerijos studentės antros mokymų dienos grupė.

Savo darbo kasdienybėje akušerės moko studentus, kolegas, būsimas ir neseniai tapusias mamas ir tėčius, kaip rūpintis naujagimiais. Doc. Alinos Vaškelytės dėstomo modulio „Sveikatos ir slaugos edukologija“ metu IV kurso akušerijos studentėms buvo suteikta galimybė šią kompetenciją įtvirtinti vedant mokymus jaunesniosioms III kurso kolegėms.

Mokymams skirta po 4 akademines valandas

IV kurso akušerijos studentės mokymams rengėsi kelias savaites – sudarinėjo mokymų planus, paskaitų medžiagą, algoritmus ir užduotis praktiniams užsiėmimams. Mokymai vyko vasario 14–15 dienomis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto įgūdžių klasėse. Juos organizavo 17 IV kurso akušerijos studentių, o mokymų dalyvės buvo 18 III kurso akušerijos studentių. Kiekvienos dienos mokymams buvo skirta po 4 akademines valandas, kurių metu organizatorės jaunesniosioms kolegėms padėjo įgyti sergančių nauja-

gimių kasdienės priežiūros ir naujagimių gaivinimo žinių bei įgūdžių. IV kurso akušerijos studentės šių mokymų metu turėjo galimybę pritaikyti turimas neonatologijos, akušerijos ir dukologijos žinias bei praktinius įgūdžius, sukauptus per visus studijų metus.

Pirmąją dieną IV kurso aštuonių akušerijos studentių grupė vedė mokymus „Kasdienė sergančio naujagimio priežiūra“. Pagrindiniai tikslai – padėti mokymų dalyvėms įgyti žinių ir įgūdžių apie sergančio naujagimio saugios ir komfortiškos aplinkos sukūrimą ir kūno padėties keitimą, gyvybinių funkcijų sekimą, maitinimo

zondo įvedimo principus ir deguonies terapijos taikymo būdus. Šių mokymų metu dalyvės mokėsi sukurti „lizdelį“ sergančiam naujagimiui, matuoti ir sekti naujagimio gyvybines funkcijas (širdies susitraukimų dažnį, arterinį kraujo spaudimą, kvėpavimo dažnį, temperatūrą, kraujo įsotinimą deguonimi), taikyti deguonies terapiją per nosies kaniules ir veido kaukę bei įvesti maitinimo sondą.

Galėjo mokytis ne tik iš IV kurso studentių, bet ir viena iš kitos

Antrąją dieną kita devynių IV kurso studentių grupė vedė mo-

kymus „Pradinis ir specialusis naujagimio gaivinimas“. Šių mokymų dieną buvo siekiama jaunesnias koleges supažindinti su gaivinimo indikacijomis ir hipoksijos rizikos veiksniais bei padėti įgyti pradinio ir specialiojo naujagimio gaivinimo įgūdžių. Organizatorės pateikė ir klinikinių situacijų, kurias sprendamos dalyvės savarankiškai vertino naujagimio gaivinimo poreikio indikacijas ir atliko gaivinimo veiksmus. Praktinių užsiėmimų metu mokymų dalyvės buvo pasiskirsčiusios vaidmenimis (vadovo, padėjėjo ir vertintojo), todėl jos galėjo mokytis ne tik iš IV kurso studentių, bet ir viena iš kitos.

III kurso akušerijos studentės ne tik mokėsi, bet ir žaidė interaktyvų žaidimą „Kahoot“, galėjo patikrinti savo teorines žinias, o praktiniai įgūdžiai buvo įtvirtinami atliekant kontrolines situacijas. Mokymų organizatorės teigė, jog dalyvės puikiai įsisavino tiek teorines, tiek praktines žinias. Mokymų dalyvės džiaugėsi, kad mokymų metu

organizatorės stengėsi įtraukti visas dalyves, atsakė į iškilius klausimus. Darbas grupėse buvo naudingas ir efektyvus, o mokymai buvo aktualūs ir informatyvūs.

IV kurso akušerijos studentės buvo laimingos, nes galėjo per ketverius metus sukaupias žinias perduoti kolegėms. Organizatorėms buvo įdomu įgyti naujos patirties mokant klinikinių įgūdžių, pabūti vietoj dėstytojo. Nors ir mokymo patirtis akušerio kasdienybėje yra labai dažna, akušerijos studentėms mokymų rengimas nebuvo įprasta praktika, todėl šie užsiėmimai išsiskyrė iš kitų. Organizatorės tikisi, kad jaunesniosioms kolegėms mokymai buvo įdomūs, naudingi ir dalyvės galės įgytas žinias ir įgūdžius pritaikyti praktikoje.

Parengė Akušerijos programos IV kurso studentės: Kamilė Bajarūnaitė, Marija Blyskytė, Karolina Maščinskaitė, Evelina Kaukėnaitė, Beta Nekraševičiūtė, Deimantė Paškevičiūtė, Diana Skuratovič, Samanta Žavoronkytė

Apie lytiškumą su mokiniais – būsimų akušerių išbandymas

Lytinio ugdymo tikslas – palydėti paauglius į geresnį visapusišką savęs pažinimą, supažindinti juos su biologiniais, emociniais, socialiniais lytiškumo aspektais. Mokymai svarbūs siekiant padėti mokiniams su meile ir pagarba žiūrėti į save ir aplinką. Kovo 2 d. Slaugos fakulteto IV kurso akušerijos programos studentės kartu su doc. Alina Vaškelyte lankėsi Vytauto Didžiojo universiteto Ugnės Karvelis gimnazijoje, kurioje vedė pamokas apie lytiškumą šeštos klasės mokiniams. Studentės pasidalijo į 6 nedideles grupes ir vedė mokymus skirtingų klasių moksleiviams.

Diskutuota apie savęs pažinimo svarbą

Pamokų metu šeštokai sužinojo apie jau prasidėjusius ar būsimus anatominius ir fiziologinius merginų ir vaikų kūno pokyčius, jų priežastis, menstruacijas, „šlapius sapnus“, higieną brendimo laikotarpiu. Su

moksleiviais diskutuota apie savęs pažinimo svarbą, tarpusavio santykius bei bendravimo formas, naujai atsirandančius jausmus: susižavėjimą, meilę ir lytinį potraukį, nuotaikų kaitas bei emocijų ir jausmų valdymą.

» 11

■ Akušerijos 4 kurso studentės VDU Ugnės Karvelis gimnazijoje.

LSMU KOMANDOS VIZITAS NYDERLANDUOSE

Projekto „AccelEd“ mokymai – kūrybinės dirbtuvės Utrechto universitete

LSMU MA Slaugos fakultetas nuo 2020 m. lapkričio mėn. koordinuoja Erasmus+ finansuojamos programos struktūrinį projektą „Slaugos magistrantūros ir doktorantūros studijų plėtros spartinimas aukštojo mokslo sistemoje Kazachstane“ – AccelEd (2020–2023) (*Accelerating Master and PhD level nursing education development in the higher education system in Kazakhstan*).

Vienas iš projekto uždavinių – slaugos magistrantūros ir doktorantūros studijų vertinimo kriterijų tobulinimas, mokslinių tyrimų komitetų kūrimas ir gebėjimų stiprinimas.

LSMU komanda 2023 m. vasario 27–kovo 3 d. viešėjo *University Medical Center Utrecht*, Nyderlanduose. Vyko trečioji mokymų sesija tema „Slaugos magistrantūros ir doktorantūros studijų vertinimo kriterijų tobulinimas, mokslinių tyrimų komitetų sukūrimas bei gebėjimų stiprinimas“ (*Creation and capacity building of Research Committees for assessment criteria improvement in Master and PhD nursing education*).

Mokymuose dalyvavo „AccelEd“ projekto partnerių akademinis personalas, administracijos darbuotojai, magistrantai ir doktorantai, studijuojantys slaugos krypties magistrantūroje ir doktorantūroje. Iš viso dalyvavo 30 dalyvių iš Kazachstano, Nyderlandų, Lietuvos ir Suomijos.

Šių kūrybinių dirbtuvių metu dalyviai kūrė slaugos magistrantūros ir doktorantūros studijų vertinimo kriterijus, prieš tai atlikę sisteminę literatūros apžvalgą apie vertinimo kriterijus.

Mokymų metu Kazachstano universitetų atstovai kartu su Nyderlandų, Suomijos ir Lietuvos slaugos srities mokslininkais gautus duomenis adaptavo ir jų pagrindu parengė

slaugos magistrantūros ir doktorantūros studijų vertinimo kriterijų gaires Kazachstano universitetams.

Daug dėmesio buvo skiriama magistrantūros ir doktorantūros mokslinių komitetų sudarymo principams. Visos šalys turi labai skirtingas sistemas – nuo itin aiškiai reglamentuotų tvarkų (Lietuvoje) iki labai liberalių (Suomijoje). Kazachstano universitetai dar tik pradeda šį procesą ir turi susitarti tiek dėl terminų, tiek dėl pačios tvarkos reglamentavimo. Diskusijų metu paaiškė-

jo, kad nors ir yra patvirtinti įsakymai dėl magistrantūros ir doktorantūros studijų organizavimo bei vertinimo Kazachstane, tačiau vis dar nėra harmonizacijos jas organizuojant, taikant vertinimo kriterijus šalies universitetuose. Be to, pačios šalies viduje skirtingi universitetai vis dar naudoja daug skirtingų apibrėžimų tam pačiam procesui apibūdinti, dėl to kyla daug neišskumų.

Remiantis Utrechto (Nyderlandai) universiteto pavyzdžiu buvo parengtas informacinis dokumen-

tas – „Doktoranto kelias – nuo įstojimo iki disertacijos gynimo“.

Tikimės, kad parengtos rekomendacijos slaugos magistrantūros ir doktorantūros studijų vertinimo kriterijams bei moksliniams komitetams nenuguls stalčiuose, o bus pritaikytos Kazachstane ir paskatins tolimesnę Slaugos mokslo plėtrą šalyje.

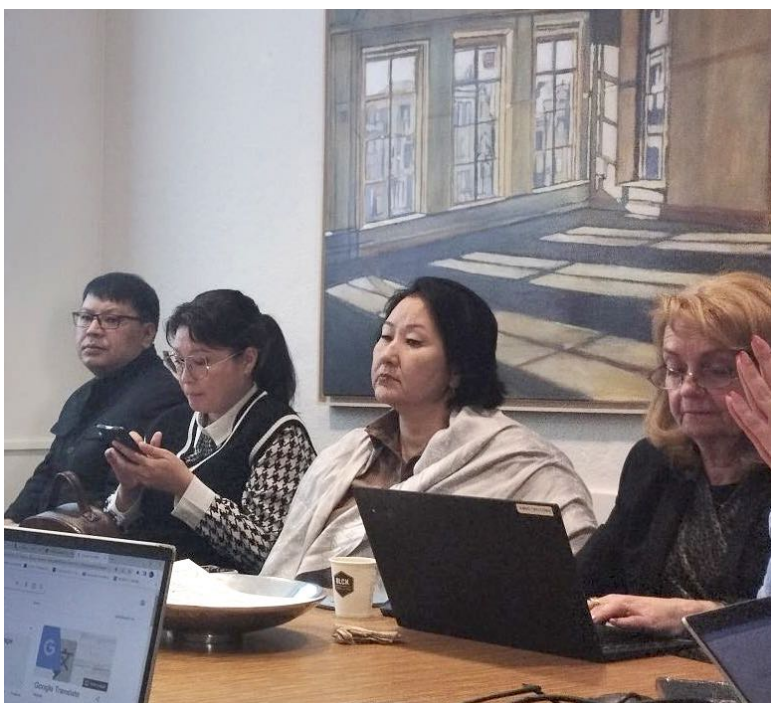
AČIŲ LSMU komandai ir Kazachstano partneriams!

AccelEd grupė
#dreamteam

VISIT OF THE LSMU TEAM TO THE NETHERLANDS

Project AccelEd training – creative workshops at the Utrecht University

Since November 2020, LSMU MA Faculty of Nursing leads a structural project funded by the Erasmus+ programme “Accelerating the Development of Master’s and Doctoral Studies in Nursing in Kazakhstan” – AccelEd (2020–2023). LSMU is the coordinator of this project.

One of the objectives of this project is to improve the assessment criteria for Master’s and PhD studies in Nursing, to create scientific research committees and to strengthen capacity building.

LSMU team on February 27th – March 3rd visited “University Medical Center Utrecht”, The Netherlands. Masterclass No. 3 was the third training session held on the topic “Creation and capacity building of Research Committees for assessment criteria improvement in Master and PhD nursing education”.

AccelEd project partners – academic staff, administrative staff, Master’s and PhD students studying in the Master’s and PhD programs in Nursing – took part in the training. In total 30 participants from Kazakhstan, the Netherlands, Lithuania and Finland participated in this event.

During this creative workshop, the participants developed assessment criteria for Nursing Master’s and PhD studies, after conducting a systematic literature review on assessment criteria.

During this training, the rep-

resentatives of Kazakh universities, together with Dutch, Finnish and Lithuanian Nursing researchers, adapted the obtained data and based on them prepared the guidelines for the assessment criteria of Nursing master’s and PhD studies for Kazakh universities.

Also, a lot of attention was paid to the principles of establishing Master’s and PhD Research committees. All countries have very different systems – from very clearly regulated procedures (in Lithuania) to very liberal ones (in Finland). Kazakh universities are still at the beginning of this process and have to agree both on the terms and on the regulation of the process itself. During the discussions, it became clear that although there are approved orders on the organization and assessment of Master’s and PhD studies in Kazakhstan, there is still no harmonization in their organization and application of assessment criteria in the country’s universities. Furthermore, within the country itself, different universities still use many different definitions to describe the same process, which creates a lot of uncertainty.

One of the objectives of this project is to improve the assessment criteria for Master’s and PhD studies in Nursing, to create scientific research committees and to strengthen capacity building.

Based on the example of the University of Utrecht (Netherlands), an informational document was prepared – “PhD student’s path – from admission to thesis defense”.

We hope that the prepared recommendations, developed guidelines for the evaluation criteria of Nursing Master’s and PhD studies and Research committees will not lie in the drawers, but will be applied in Kazakhstan and will encourage further development of Nursing science in the country.

THANK YOU to the LSMU team and THANK YOU to our Kazakhstani partners!

AccelEd group
#dreamteam

LSMU Akademinio judumo skyrius pasitinka pavasario semestro mainų studentus

2022/2023 akademinių metų pavasario semestro studijoms ir praktikai į LSMU buvo priimta per 50 mainų studentų iš 20 skirtingų šalių. Dar apie 20 studentų planuoja atvykti vasaros praktikai. Didžioji dalis studentų atvyko pagal Erasmus+ mainų programą, 5 studentai – pagal dalinių studijų projektą, remiamą Švietimo mainų paramos fondo, 5 – pagal kitus trumpalaikių studijų mainų projektus. Kaip visada, sulaukta studentų iš Ispanijos, Italijos, Turkijos, Portugalijos. Iš tolimesnių šalių galima paminėti studentus iš Azerbaidžano, Tadžikistano, Tailando, Japonijos. Didžioji dalis studentų atvyko į slaugos (23) ir į medicinos (19) studijas bei praktiką.

Žydrė Vengalytė

TRSC tarptautinių programų koordinatore

Kultūrinis-educacinis renginys „Cepelinai“

Naujai atvykusiems LSMU mainų studentams vasario 3 d. Tarptautinių ryšių skyriaus ir studijų centro Akademinio judumo skyrius (AJS) kartu su Erasmus studentų asociacijos (ESN) nariais organizavo kultūrinį-educacinį renginį „Cepelinai“, kurio metu studentai mokėsi gaminti lietuviškus didžkukulius. Vieni skuto ir tarkavo žalias bulves, kiti lupė ir trynė virtas bulves, tretė ruošė įdarą ir braukė ašaras, pjaustydami svogūnus. Po valandėlės cepelinai jau buvo paruošti! Kol didžkukuliai virė, visus linksmino LSMU lietuvių liaudies šokių kolektyvas „Ave Vita“, kurio vadovės Goda Puleikytė ir Rasa Kazakevičienė mokė studentus lietuviškų sutartinių ir šokių. Orkestro vadovas Gintaras Vilčiauskas akomponavo akordeonu. Visi dainavo, šoko, trypė. Juoko ir geros nuotaikos tikrai nepritrūko. Atėjus vakarienės laikui, visi susėdo už stalų ir ragavo cepelinus, užgerdami spanguolių kisieliumi, kmylių kompotu ir gira.

Renginio metu naujai atvykę studentai taip pat turėjo progą susipažinti su kitais Erasmus studentais, savo mentoriais, ESN nariais bei galėjo užduoti klausimų tarptautinių programų koordinatorėi Žydrėi Vengalytei. Buvo malonu, kad renginyje apsilankė ir visos Lietuvos ESN asociacijos prezidentas Gvidas Norvilis, kuris pasidžiaugė gražiu ir produktyviu TRSC tarptautinių programų koordinatorių ir ESN narių bendradarbiavimu.

»10

Pažiūrėjus atgal kyla klausimas, ar vasaris šiais metais tikrai turėjo tik 28 dienas?..

■ Kultūrinis-educacinis renginys „Cepelinai“ / Cultural and educational event “Cepelinai”.

■ Valentino dienos šventė / Valentine's Day celebration.

LSMU Academic Mobility Division welcomes exchange students for Spring semester

Over 50 exchange students from 20 different countries were accepted to LSMU for studies and practice in the spring semester of the 2022/2023 academic year. About 20 more students are planning to come for summer internships. Most of the students came under the frame of Erasmus+ exchange programme, 5 students under the short-term study project supported by the Education Exchange Support Fund, and 5 under other short-term exchange projects. As always, we received students from Spain, Italy, Turkey, Portugal. From further countries, students from Azerbaijan, Tajikistan, Thailand, and Japan can be mentioned. Most students came to Nursing (23) and Medicine (19) studies and practice.

Žydrė Vengalytė

IRSC International Programme Coordinator

Cultural and educational event “Cepelinai”

On the 3rd of February the Academic Mobility Division (AMD) and Erasmus Student Network (ESN) organized a cultural-educational event “Cepelinai” for the newly arrived exchange students. During this event the students were taught how to make Lithuanian national dish. They had to peel and grate raw potatoes, mash boiled potatoes, chop onions (while wiping away tears) and prepare the stuffing. It did not take long, and Cepelinai were ready for cooking! And while the dumplings were cooking, everyone was entertained by the LSMU Lithuanian folk dance group Ave Vita, whose leaders Goda Puleikytė and Rasa Kazakevičienė taught the students Lithuanian traditional dances and songs. Orchestra leader Gintaras Vilčiauskas accompanied with an accordion. Everyone sang, danced, and did their best. There was no shortage of laughter and good energy! And when the dinner time came, everyone sat down at the tables to taste cepelinai that were accompanied by cranberry kissel, cumin compote and Lithuanian kwass.

During the event, the new exchange students also had the opportunity to get to know each other, their mentors, ESN members and were able to ask Žydrė Vengalytė, International programme coordinator, questions regarding their studies in LSMU. It was nice that the president of the Lithuanian ESN Association, Gvidas Norvilis, also visited the event. Gvidas was pleasantly surprised how productive the cooperation between LSMU international program coordinators and LSMU ESN members were.

»10

LSMU Akademinio judumo skyrius pasitinka pavasario semestro mainų studentus

LSMU Academic Mobility Division welcomes exchange students for Spring semester

9» Užgavėnių šventė Rumšiškėse

Vasario 18 d. Erasmus studentai buvo pakviesti į Užgavėnių šventę Lietuvių liaudies buities ir etnografijos muziejuje Rumšiškėse. Išvykos organizatoriai, AJS ir ESN, džiaugėsi, kad studentų neatbaidė nei lietus, nei stiprus vėjas, nei negailestingai spaudžiantis šaltukas. Erasmus studentai visa širdimi pasinėrė į žiemos išvairoje apeigas: šoko, dainavo, gamino kaukes, ragavo blynų, varžėsi su Lašininium, užrištomis akimis daužė puodines. Du drausiai studentai net sutiko persirengti Nuotaka ir Jaunikiu ir pasigražinti skruostus skaisalais iš virtų burokėlių. Truputį sušalę, truputį suliję, bet kupini naujų įspūdžių ir įsigiję lietuviškų skanėstų, po linksmybių studentai grįžo į Kauną.

Kelionė į Vilnių

Nepailstantys ESN nariai vasario paskutinį savaitgalį Erasmus studentus nudžiugino dar ir pažintine kelione į Vilnių. Šeštadienį, kovo 24 d., studentai traukiniu nuvyko į sostinę ir gido vedami, aplankė Vilniaus senamiestį, Gedimino pilį, Katedrą, Iliuzijų muziejų ir kitas žymias vietas. Erasmus studentas Said Vahidi (Azerbaidžano medicinos universitetas) mielai sutiko pasidalyti įspūdžiais apie šią išvyką:

„Praėjusią savaitę kartu su kitais Erasmus studentais prisijungiau prie gražios kelionės į Lietuvos sostinę Vilnių. Pasivaikščiujome po senamiestį, aplankėme Gedimino pilį, pasigrožėme Vilniaus panorama. Buvo tikrai gražu! Negaliu nepaminėti ir jaukių pietų, kuriuos valgėmė visi kartu miesto centre! Ši kelionė buvo ypatinga visų dalyvių dėka. Studentai, atvykę iš skirtingų pasaulio šalių, puikiai leido laiką kartu. Po dviejų renginių mes jau buvome susidraugavę, bet ši kelionė mus dar labiau suartino. Kuo toliau bendravome, tuo šiltesnė darėsi atmosfera ir tai mums leido pamiršti šaltą vasario orą. Man labai pasisekė, kad susipažinau su visais tais nuostabiais žmonėmis ir tapau Erasmus šeimos dalimi.“

■ Užgavėnių šventė Rumšiškėse / Celebration of Mardi Gras in Rumšiškės.

Neapsakomai džiaugiuosiu. Su meile, Said.“

Kiti renginiai

Be aprašytų renginių, vasarį ESN nariai mainų studentams suorganizavo dar 7 renginius: Valentino dienos šventę, pramogas Pabėgimo kambaryje, Pažintinį Kauno miesto turą ir kt. Tuo tarpu AJS dar ir sulaukė svečių iš Turkijos. Ankaros Universiteto Farmacijos fakulteto toksikologijos departamento profesorė bei Erasmus+ institucinė koordinatore Ozge Cemiloglu Ulker, vasario 20 d. atvyko dėstyti į LSMU MA Farmacijos fakultetą. Profesorė susitiko su Erasmus studentais bei AJS tarptautinių programų koordinatorėmis ir aptarė bendras Erasmus veiklas ir tolesnio bendradarbiavimo planus.

Pažiūrėjus atgal kyla klausimas, ar vasaris šiais metais tikrai turėjo tik 28 dienas?...

9» Celebration of Mardi Gras in Rumšiškės

On the 18th of February exchange students were invited to the Mardi Gras celebration, which took place at the Museum of Lithuanian Folk Household and Ethnography in Rumšiškės. The organizers of the trip, AMD and ESN, were happy that the students were not frightened of the rain, strong wind, or bitter cold. Erasmus students immersed themselves wholeheartedly in the winter banishing rituals: they danced, sang, made masks, tasted pancakes, competed with Lašininis, smashed pots while being blindfolded. Two of the bravest students even agreed to dress up as the Bride and Groom and color their cheeks with boiled beetroot juice! In the afternoon with bags full of Lithuanian delicacies from the stalls, the students returned to Kaunas.

Trip to Vilnius

On the last weekend of February, ESN members delighted the Erasmus students with a sight-seeing trip to Vilnius. On Saturday, March 24, the students caught a train to the capital, where, joined by the tour guide, they visited the Old Town of Vilnius, Gediminas Castle, the Cathedral, the Museum of Illusions, and other famous places. Erasmus student Said Vahidi (Azerbaijan Medical University) gladly agreed to share his experiences from this trip:

Last week I joined a beautiful trip to the capital city of Lithuania, Vilnius together with a lot of Erasmus students from LSMU. We had a big walk of the old city and uphill visit to the Gediminas castle from where we were able to experience the panoramic view of Vilnius. It was really beautiful! Of course who could forget the cosiest lunch we had all together in the city centre! More importantly what made this one-day trip special was the people! All students from different countries and

Looking back, one wonders is it possible that February only had 28 days this year?...

backgrounds got together and spent great time together which brought us all even more closer after couple of events we had had previously. As they say time whizzed by... and the atmosphere became warmer and warmer which was a lovely escape from chilly Vilnius weather in February. I consider myself so lucky that I got to know all those amazing people and be part of a gorgeous family!

Joyous to the bits... With much love from Said.

Other events

In addition to the events, described above, ESN members also organized 7 other events for LSMU exchange students in February: Valentine's Day celebration, Escape Room, Kaunas city tour, to mention a few. Meanwhile, AMDS also received a guest from Turkey. On the 20th of February Ozge Cemiloglu Ulker, professor from the Department of Toxicology, Faculty of Pharmacy, University of Ankara, came for a teaching visit to the LSMU MA Faculty of Pharmacy. As the professor also works as an Erasmus institutional coordinator in her university, she also found time have a meeting with Erasmus students and AJS international programme coordinators and to discuss issues concerning Erasmus+ exchange programme and plans for further cooperation.

Looking back, one wonders is it possible that February only had 28 days this year?...

■ Užgavėnių kaukės / Mask of Mardi Gras.

■ Pabėgimo kambarys / Escape Room.

■ Kelionė į Vilnių / Trip to Vilnius.

Apie lytiškumą su mokiniais – būsimų akušerių išbandymas

6» Buvo aptariama tarpusavio pagarba ir bendravimo ribos, kurias suprantame kaip matomas arba nematomas linijas. Taip pat buvo aptarta, kaip tvirtų ribų nubrėžimas gali apsaugoti nuo nemalonaus elgesio. Mokiniais buvo kalbama apie socialinės medijos įtaką kūno įvaizdžiui, nusistovėjusias socialines normas, vaikų ir merginų skirtumą į stereotipines grupes ir pavojus, su kuriais paaugliai gali susidurti socialinėje medijoje, sektingą ir neigiamus jo padarinius, patyčias mokykloje, namuose bei internete.

Interaktyvūs mokymai

Studentų parengti mokymai – interaktyvūs. Yra žinoma, jog paaugliams patinka įvairioms užduotims naudoti planšetinius kompiuterius, mobiliuosius telefonus, todėl buvo pasitelkti įvairūs mokymo ir vertinimo metodai: „Kahoot“ testai (patikrintos mokymų dalyvių įgytos teorinės žinios), diskusijos (įtraukti visi mokymų dalyviai pasidalyti savo nuomone), minčių žemėlapiai (mokiniai atsakė į klausimą sau „Kas aš esu?“), žaidimas „šviesoforas“ (moksleiviai naudojo spalvotomis kortelėmis ir atsakinėjo į klausimus bei teiginius). Moky-

mų dalyviai noriai įsitraukė į veiklas, diskutavo, domėjosi ir užduotims jiems rūpimus klausimus apie lytiškumą. Trims mokiniams, geriausiai iš klasės atsakiusiems į klausimus sprendžiant „Kahoot“ testą, įteiktos mažos mokymų organizatorių dovanėlės, o mokymų pabaigoje visiems šeštokams už aktyvų dalyvavimą atsidėkota įteikiant saldžius prizus. Kaip ir visose srityse, susidurta su iššūkiais – dėmesio pritraukimas ir išlaikymas visos pamokos metu, drausmės palaikymas klasėje, tolerantiškas moksleivių tarpusavio bendravimas, tačiau mokymų organizatorės su jais puikiai susitvarkė.

Nauja patirtis būsimoms akušerėms

Būsimos akušerės turėjo naują patirtį ir galimybę save išbandyti mokytojos vaidmenyje, taip geriau susipažįstant su savo profesijos galimybėmis – vesti edukacines pamokas vaikams bei paaugliams mokyklose. Atsisveikinant studentėms buvo įteikta gimnazijos direktoriaus Rolando Kučiausko padėka už organizuotus mokymus lytiškumo ugdymo tema gimnazijos moksleiviams.

Dėkojame Vytauto Didžiojo universiteto Ugnės Karvelis gimnazijos visuomenės sveikatos specialistei

■ 6 klasės moksleiviai ir studentės mokymų metu.

Ingai Lukševičienei už kvietimą vesti mokymus, už galimybę savo edukologijos ir lytinio ugdymo teorines žinias pritaikyti praktikoje bei įgyti naujos nepamiršamos patirties.

Parengė Akušerijos programos IV kurso studentės Gabija Būtėnaitė, Justina Chodyra, Miglė Grigalevičiūtė, Julija Januškauskaitė, Deimantė Petronytė, Urtė Petronytė, Augustina Perminaitė, Marija Vinikaitytė, Meda Vyšniauskaitė

Po mokymų savo įspūdžiais pasidalijusios studentės teigė:

„Ši nauja patirtis leido apgalvoti savo karjeros galimybes ir pasirinkimus. Supratau, koks sunkus mokytojo darbas, tačiau atnešantis daug gerų emocijų nuolat būnant tarp jaunų žmonių. Gera žinoti, kad galiu prisidėti prie paauglių švietimo, kuriant geresnę ateitį.“ Miglė „Labai įdomu išbandyti save ir „pasimatuoti mokytojos batų“. Supratau, kad mokytojas turi būti pasirėngęs greitai ir efektyviai spręsti įvairius ugdymo klausimus, tapti mokymosi galimybių kūrėju ir konsultantu. Manau norėčiau pabandyti praveisti dar kelis tokius mokymus ir kitose mokyklose. Džiaugiuosi galėjusi prisidėti prie jaunų žmonių švietimo brendimo klausimais, nes man pačiai niekas į klausimus atsakytų negalėjo, tokių mokymų nevedė ir domėtis bei atrasti atsakymus teko pačiai“. Julija

Aptarta Kačerginės vaikų reabilitacijos centro ateitis: svarstoma modernizacija

1» LSMU prorektorius klinicinei medicinai, Kauno klinikų generalinis direktorius prof. Renaldas Jurkevičius atkreipė dėmesį, kad Lietuva susiduria su demografinėmis problemomis ir mažėjančiu gimstamumu, todėl ateityje vaikų, kuriems reikalingas gydymas ir reabilitacija, taip pat mažės. Be to, tyrimai ir praktika rodo, kad gydymas geriausiai rezultatus duoda tada, kai vaikai nėra atskiriami nuo šeimos.

Profesorius akcentavo, kad Lietuvoje jau yra ne vienas puikiai iš-

vystytas kurortas, teikiantis vaikų reabilitacijos paslaugas, todėl Kauno klinikos investuoja į naujausias vaikų gydymo technologijas. Tik investicija į naujausias technologijas leidžia Kauno klinikoms būti tarp šalies ir regiono lyderių vaikų reabilitacijos srityje. Prof. Renaldo Jurkevičiaus teigimu, kalbant apie Vaikų reabilitacijos skyriaus „Žibutė“ modernizavimą, šie išsakyti pastebėjimai turėtų būti dėmesio centre.

Kauno rajono savivaldybės meras Valerijus Makūnas taip pat

pritaria „Žibutės“ atnaujinimui, prie kurio prisidėtų ir pati savivaldybė. Mero teigimu, ši įstaiga svarbi ne tik Kačerginei, puoselėjančiai kurortinę aplinką, bet ir visam Kauno rajonui. „Šią vietą svarbu atvesti į modernius laikus. Po atnaujinimų čia galėtų būti teikiamos ne tik vaikų reabilitacijos paslaugos, bet ir gydomi vaikų raidos sutrikimai“, – kalbėjo meras.

Pasak V. Makūno, Kačerginėje būtų galima ne tik sukoncentruoti vaikų reabilitaciją – atnaujinta įstaiga galėtų teikti sveikatos priežiūros

paslaugas ir suaugusiems, čia būtų vystoma rekreacija.

LSMU rektorius prof. Rimantas Benečio teigimu, po atnaujinimų skyriuje turėtų būti teikiamos tik šiuolaikiškos sveikatos priežiūros paslaugos. „Taip pat Universitetui labai svarbu, kad „Žibutėje“ vyktų akademinis procesas, čia praktikuotųsi LSMU studentai ir rezidentai. Skyrius turėtų būti tvarkomas, o sprendimai dėl atnaujinimo turėtų būti paremti mokslo grįstomis žiniomis“, – kalbėjo rektorius prof. Rimantas Benetis.

LSMU rektorius prof. Rimanto Benečio teigimu, po atnaujinimų skyriuje turėtų būti teikiamos tik šiuolaikiškos sveikatos priežiūros paslaugos.

2023 m. kovo 15 d. 17 val.

nuotolinė

Dr. Jurgitos Venckienės paskaita apie prof. P. Avižonį ir jo „Gramatikėlę Lietuvišką“

Paskaitą rengia MA MF Kalbų ir edukacijos katedra

LSMU MA MF Kalbų ir edukacijos katedra kviečia į nuotolinę dr. Jurgitos Venckienės paskaitą „Petro Avižonio Lietuviška Gramatikėlė (1898–1899)“ kovo 15 d., 17 val.

Petras Avižonis (gimė 1875 m. balandžio 17 d. Pasvalyje, mirė 1939 m. spalio 17 d. Kaune) – Lietuvos gydytojas, oftalmologas, pedagogas, visuomenės ir politikos veikėjas, laisvamanis, pirmasis Lietuvos universiteto Medicinos fakulteto dekanas, vėliau prorektorius ir rektorius; gabeno ir platino lietuvišką spaudą.

Ne filologams mažiau žinoma, kad 1899 m. parašė lietuvių kalbos vadovėlį – *Lietuvišką gramatikėlę*, vėliau tapusią pagrindu Petro Kriaušaičio slapyvardžiu pasirašytai Jono Jablonskio *Lietuviškos kalbos gramatikai* (Tilžė, 1901).

Raštijos paveldo tyrimų centro vyresnioji mokslo darbuotoja dr. Jurgita Venckienė parengė ir 2022 metų pabaigoje išleido knygą *Petras Avižonis. Lietuviška Gramatikėlė (1898–1899)*.

Paskaitoje „Petro Avižonio Lietuviška Gramatikėlė (1898–1899)“ dr. J. Venckienė papasakos apie knygos parengimą, jos istoriją, naudotus šaltinius.

Būtina registracija iki 2023 kovo 13 d. 17 val.

Registracijos nuoroda <https://forms.office.com/e/gmEzR2aDhu>

Visiems užsiregistravusiems 2023 m. kovo 14 d. bus išsiųsta prisijungimo į nuotolinę paskaitą nuoroda. Paskaitos klausytojai gaus pažymėjimus.

**KAUNO
KLINIKOS****ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSAŲ EITI ŠIAS PAREIGAS 5 METŲ KADENCIJAI:**

■ **Teritorijos priežiūros skyriaus vadovo** 1,0 et. Transporto tarnyboje (darbo užmokestis 1821,90 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Patalpų valymo ir priežiūros skyriaus vadovo** 1,0 et. Aprūpinimo ir socialinių paslaugų tarnyboje 1,0 et. (darbo užmokestis 1529,05 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Rūbinių ir korpusų priežiūros skyriaus vadovo** 1,0 et. Aprūpinimo ir socialinių paslaugų tarnyboje (darbo užmokestis 1573,06 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Dujų skyriaus vadovo** 1,0 et. Energetikos ir inžinerinių tinklų tarnyboje (darbo užmokestis 1664,45 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Liftų skyriaus vadovo** 1,0 et. Energetikos ir inžinerinių tinklų tarnyboje (darbo užmokestis 1507,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: pretendentai turi atitikti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. V-574 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų ir Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų patvirtinimo“ nurodytus kvalifikacinius reikalavimus. Turėti ne mažiau kaip 3 metų vadovaujamo darbo patirtį su padaliniu, kuriam siekiama vadovauti, funkcijomis susijusioje srityje.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), viešųjų ir privačių interesų deklaraciją, veiklos planą, pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2023-03-27. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vyresniojo slaugytojo – slaugos administratoriaus** 0,75 et. Neurochirurgijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1844,72 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: sveikatos mokslų arba gyvybės mokslų studijų krypties aukštasis išsilavinimas, bakalauro kvalifikacinis laipsnis; turėti LR teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią profesinės praktikos licenciją; ne mažesnę kaip 3 metų medicininio darbo stažą.

Papildomos kompetencijos: darbo patirtis administravimo, vadovavimo srityje, mokslo laipsnis, užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų išklaušymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), veiklos planą, pažymą iš „Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2023-03-27. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vyresniojo slaugytojo – slaugos administratoriaus** 1,0 et. Reabilitacijos klinikos Neuroreabilitacijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 1844,67 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

■ **Vyresniojo slaugytojo – slaugos administratoriaus** 1,0 et.

Ambulatorinių paslaugų koordinavimo tarnybos Ambulatoriniame diagnostikos centre (darbo užmokestis nuo 1844,67 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: sveikatos mokslų arba gyvybės mokslų studijų krypties aukštasis išsilavinimas, bakalauro kvalifikacinis laipsnis; turėti LR teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią profesinės praktikos licenciją; ne mažesnę kaip 3 metų medicininio darbo stažą.

Papildomos kompetencijos: darbo patirtis administravimo, vadovavimo srityje, mokslo laipsnis, užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų išklaušymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), veiklos planą pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2023-03-27. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vyresniojo slaugytojo – slaugos administratoriaus paduotojo** 0,5 et. Ambulatorinių paslaugų koordinavimo tarnybos Ambulatoriniame diagnostikos centre (darbo užmokestis nuo 1569,21 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: sveikatos mokslų studijų krypties grupės bakalauro kvalifikacinis laipsnis; turėti LR teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią profesinės praktikos licenciją; ne mažesnę kaip 3 metų medicininio darbo stažą.

Papildomos kompetencijos: mokslo laipsnis (slaugos, visuomenės sveikatos, psichologijos, vadybos ir administravimo, teisės ekonomikos), užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų išklaušymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), veiklos planą pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2023-03-27. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vyresniojo biomedicinos technologo** 1,0 et. Patologinės anatomijos klinikos Patologinės anatomijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 1986,36 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta biomedicinos technologo profesinė kvalifikacija; ne mažesnis kaip 3 metų medicininis darbo stažas.

Papildomos kompetencijos: darbo patirtis administravimo, vadovavimo srityje, mokslo laipsnis, užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų išklaušymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba elektroniniu paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2023-03-27. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Slaugos vyriausiojo specialisto** 1,0 et. (1 × 0,75 et. 1 × 0,25 et.) Slaugos koordinavimo tarnyboje (darbo užmokestis nuo 2088,63 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: aukštasis universitetinis biomedicinos mokslų studijų srities slaugos krypties išsilavinimas, magistro kvalifikacinis laipsnis: slaugos ar reabilitacijos, socialinių mokslo krypties, teisės, verslo vadybos, sveikatos priežiūros vadybos, viešojo administravimo, ekonomikos, visuomenės sveikatos; ne mažesnė kaip 3 metų darbo patirtis slaugos srityje ir ne mažesnė kaip 1 metų darbo patirtis slaugos administravimo, vadovavimo, koordinavimo srityje, galiojanti bendrosios praktikos licencija.

Papildomos kompetencijos – privalumas: mokslo laipsnis (slaugos, visuomenės sveikatos, psichologijos, vadybos ir administravimo, teisės, ekonomikos), užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų arba mokymų išklaušymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2023-03-27. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Medicinos psichologo** 0,25 et. Akušerijos ir ginekologijos klinikos bendrajame personale, (darbo užmokestis nuo 1481,99 Eur iki 1556,05 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: aukštasis universitetinis išsilavinimas, sveikatos psichologijos ar klinikinės psichologijos magistro studijų programa, turima medicinos psichologo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2023-03-27. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius

■ **Vyresniojo slaugytojo – slaugos administratoriaus** 1,875 et. (1 × 1,0 et., 1 × 0,875 et.) Vaikų ligų klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1988,25 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: sveikatos mokslų arba gyvybės mokslų studijų krypties aukštasis išsilavinimas, bakalauro kvalifikacinis laipsnis; turėti LR teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią profesinės praktikos licenciją; ne mažesnę kaip 3 metų medicininio darbo stažą.

Papildomos kompetencijos: darbo patirtis administravimo, vadovavimo srityje, mokslo laipsnis, užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų išklaušymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), veiklos planą, pažymą iš „Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiskųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2023-03-27. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius

BIOETIKOS KURSAI**GERADARYSTĖ****AR ŽMOGŽUDYSTĖ?****Kovo 18 d. 11 val. VUMF****VIEŠASIS PRANEŠIMAS**

Balandžio 6 d. 12 val. LSMU MA MF Vaikų ligų klinikos docentė dr. **Rūta Kučinskienė** Vaikų ligų klinikos 4004 auditorijoje (Eivenių g. 2, Kaunas) skaitys viešąjį pranešimą „**Vaikų uždegiminių žarnyno ligų diagnostikos ir gydymo aktualijos**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Gerbiamieji skaitytojai, informaciją, kurią pateikiate paskelbti artimiausiame savaitraštyje „Ave vita“, reikėtų atsiųsti avevita@lsmuni.lt iki penktadienio 17 val. (jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val.). Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje.

„Ave vita“ redakcija

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

VIEŠOJI ĮSTAIGA LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS, kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas, SKELBIA VIEŠĄJĮ KONKURSAŲ EITI ŠIAS DĖSTYTOJŲ IR MOKSLO DARBUOTOJŲ PAREIGAS:

MEDICINOS AKADEMIJOJE:

Medicinos fakultete:

- **1 asistento** (0,25 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 1807,08 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) ir **1 lektorius** (0,5 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 1892,64 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Akušerijos ir ginekologijos klinikoje.
- **1 docento** (0,5 et., mokslo kryptis – biologija, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Biochemijos katedroje.
- **1 lektorius** (0,5 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Patologinės anatomijos klinikoje.
- **1 lektorius** (1,0 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Šeimos medicinos klinikoje.
- **1 profesorius** (0,5 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 2100,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Vaikų ligų klinikoje.

Slaugos fakultete:

- **1 asistento** (1,0 et., mokslo kryptis – slauga, atlyginimas 1740,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Slaugos klinikoje.
- **2 lektorių** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – slauga, 1 × 0,75 et., mokslo kryptis – biologija, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Sporto medicinos klinikoje.

Visuomenės sveikatos fakultete:

- **1 asistento** (0,25 et., mokslo kryptis – visuomenės sveikata, atlyginimas 1740,96 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Profilaktinės medicinos katedroje.
- **1 lektorius** (0,5 et., mokslo kryptis – teisė, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių), **1 docento** (1,0 et., mokslo kryptis – visuomenės sveikata, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) ir **1 profesorius** (0,5 et., mokslo kryptis – visuomenės sveikata, atlyginimas 2094,36 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Sveikatos vadybos katedroje.

Kardiologijos institute:

- **1 vyresniojo mokslo darbuotojo** (0,25 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Kardiologinių tyrimų automatizacijos laboratorijoje.
- **1 jaunesniojo mokslo darbuotojo** (0,25 et., mokslo kryptis – medicina, atlyginimas 1740,96 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Klinikinės kardiologijos laboratorijoje.
- **2 mokslo darbuotojų** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – medicina, 1 × 0,5 et., mokslo kryptis – visuomenės sveikata, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Populiacinių tyrimų laboratorijoje.
- **2 vyresniųjų mokslo darbuotojų** (2 × 0,5 et., mokslo kryptis – biofizika, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių), **1 mokslo darbuotojo** (0,5 et., mokslo kryptis – biofizika, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) ir
- **1 jaunesniojo mokslo darbuotojo** (0,75 et., mokslo kryptis – biofizika, atlyginimas 1740,96 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Tarpląstelinės sąveikos tyrimų laboratorijoje.

VETERINARIJOS AKADEMIJOJE:

Veterinarijos fakultete:

- **2 docentų** (1 × 1,0 et., 1 × 0,25 et., mokslo kryptis – veterinarija, atlyginimas 1897,20 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Anatomijos ir fiziologijos katedroje.
- **3 lektorių** (2 × 1,0 et., mokslo kryptis – veterinarija, 1 × 1,0 et., mokslo kryptis – gyvūnų mokslai, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Maisto saugos ir kokybės katedroje.

Gyvūnų mokslų fakultete:

- **1 lektorius** (1,0 et., mokslo kryptis – gyvūnų mokslai, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) ir **1 docento** (1,0 et., mokslo kryptis – visuomenės sveikata, atlyginimas 1826,52 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Biologinių sistemų ir genetinių tyrimų institute.
- Pretendentai turi atitikti pareigybės kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2020 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 134-04 patvirtintą kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarką.
- Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: 1. Turėti studijų dalyko „Biochemija“ dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis medicinos ir sveikatos mokslų srities studijų programose patirties, mokslinio darbo patirties – docento pareigoms eiti Biochemijos 2. Turėti galiojančią medicinos praktikos licenciją: gydytojo patologo – lektoriaus pareigoms eiti Patologinės anatomijos klinikoje, šeimos gydytojo – lektoriaus pareigoms eiti Šeimos medicinos klinikoje, vaikų ligų gydytojo ir vaikų gydytojo pulmonologo – profesorius pareigoms eiti Vaikų ligų klinikoje. 3. Turėti slaugos krypties magistro laipsnį ir klininių įgūdžių dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis Slaugos ir Farmacijos fakultetų studentams patirties – asistento pareigoms eiti Slaugos klinikoje. 4. Turėti vadovavimo studentų baigiamiesiems darbams patirties, dėstyti studijų programų „Ergoterapija“, „Kineziterapija“ studentams patirties, turėti ergoterapeuto profesinę kvalifikaciją – lektoriaus (0,25 et.) pareigoms eiti, turėti vadovavimo studentų baigiamiesiems darbams patirties, dėstyti studijų programų „Odontologija“, „Kineziterapija“, „Sveikatinimas ir reabilitacija“ studentams patirties – lektoriaus (0,75 et.) pareigoms eiti Sporto medicinos klinikoje. 5. Turėti dalykų mitybos tema dėstyti patirties, turėti darbo virtualiose mokymosi aplinkose Moodle ir MS Teams patirties – asistento pareigoms eiti Profilaktinės medicinos katedroje. 6. Turėti studijų dalykų „Medicininė teisė“, „Sveikatos teisė“ dėstyti studijų programų „Medicina“ ir „Sauga“ studentams patirties, turėti teisininko kvalifikaciją – lektoriaus pareigoms eiti, turėti studijų dalykų „Mokslo tiriamojo darbo organizavimas“, „Sveikatos informacijos valdymas“, „Visuomenės sveikatos pagrindai“ bei „Socialinė medicina“ dėstyti patirties – docento pareigoms eiti, turėti ne mažiau kaip 3 metų vadovavimo sveikatos priežiūros įstaigoms, ne mažiau kaip 5 metų vadybos, pokyčių valdymo bei sveikatos priežiūros dalykų dėstyti patirties – profesorius pareigoms eiti Sveikatos vadybos katedroje. 7. Turėti mokslinio darbo, projektinės veiklos dirbtinio intelekto pritaikymo kardiologijoje patirties – vyresniojo mokslo darbuotojo pareigoms eiti Kardiologinių tyrimų automatizacijos laboratorijoje. 8. Turėti darbo patirties vykdančią širdies ir kraujagyslių ligų ir jų rizikos veiksnių epidemiologinius tyrimus suaugusių žmonių populiacijoje – mokslo darbuotojo pareigoms eiti Populiacinių tyrimų laboratorijoje. 9. Gebėti atlikti ir vertinti modernius vaizdinius tyrimus, taikyti šiuolaikines statistines analizės sistemas – jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigoms eiti Klinikinės kardiologijos labora-

torijoje. 10. Turėti mokslinės veiklos patirties tiriant tarpląstelinę sąveiką per plyšinių jungčių kanalus, projekcinio darbo patirties – vyresniojo mokslo darbuotojo pareigoms eiti, turėti darbo patirties atliekant tarpląstelinės sąveikos tyrimus elektroфизиологическими metodais, turėti mokslinės veiklos patirties modeliavimo ir tarpląstelinės sąveikos elektroфизиологическими tyrimuose, išmanyti aparatinės įrangos jungimo principus – mokslo darbuotojo pareigoms eiti, turėti darbo su ląstelių kultūromis patirties, bei patirties atliekant tarpląstelinės sąveikos tyrimus elektroфизиологическими metodais – jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigoms eiti Tarpląstelinės sąveikos tyrimų laboratorijoje. 11. Turėti studijų dalyko „Gyvūnų fiziologija“ dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis Veterinarijos fakulteto studentams patirties bei mokslo projektų vykdymo patirties – docento (1,0 et.) pareigoms eiti, turėti studijų dalyko „Gyvūnų fiziologija“ dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis Veterinarijos fakulteto studentams patirties bei būti įsivainius molekulinis tyrimo metodus – docento (0,25 et.) pareigoms eiti Anatomijos ir fiziologijos katedroje. 12. Turėti studijų dalykų „Radiobiologija“, „Rizikos veiksnių analizė ir svarbūs valdymo taškai (RVASVT)“ dėstyti studijų programos „Veterinarinė medicina“ studentams patirties bei galiojančią veterinarijos praktikos licenciją – lektoriaus (1,0 et.) pareigoms eiti, turėti studijų dalykų „Veterinarinė higiena ir gyvūnų gerovė“, „Mikotoksinai maisto grandinėje“ dėstyti studijų programos „Veterinarinė medicina“ studentams patirties ir mikotoksinų aptikimo ir jų koncentracijų nustatymo augalinėse žaliavose ir pašaruose tyrimų patirties – lektoriaus (1,0 et.) pareigoms eiti, turėti studijų dalyko „Augalinių maisto žaliavų ir produktų gamyba bei kokybė“ dėstyti lietuvių kalba ir studijų dalyko „Maisto biotechnologija“ dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis studijų programos „Maisto mokslas“ studentams patirties bei biožaliavų mokslinių tyrimų patirties – lektoriaus (1,0 et.) pareigoms eiti Maisto saugos ir kokybės katedroje. 13. Turėti genetikos, ląstelės biologijos ir parazitologijos dalykų dėstyti studijų programų „Medicina“ ir „Odontologija“ studentams patirties – lektoriaus ir docento pareigoms eiti Biologinių sistemų ir genetinių tyrimų institute.

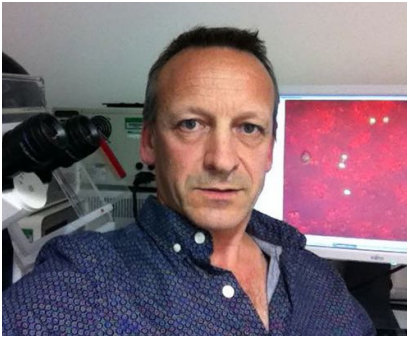
- Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus:
1. Prašymą leisti dalyvauti konkurse.
 2. Atestacijos kortelę pagal Universiteto patvirtintą formą.
 3. Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją.
 4. Gyvenimo ir profesinės veiklos aprašymą (pagal Europass formą).
 5. Pastarųjų 5-erių metų publikacijų sąrašą (jei siekiama pirmą kartą Universitete eiti profesorius, docento, vyriausiojo mokslo arba vyresniojo mokslo, arba mokslo darbuotojo pareigas, teikiamas visų publikacijų sąrašas).
 6. Aukštojo mokslo baigimo, mokslo laipsnio, pedagoginio vardo dokumentų (su priedais) originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, grąžinami) arba, jeigu dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro. Šis punktas Universitete jau dirbantiems darbuotojams yra netaikomas.
 7. Dokumentų, patvirtinančių pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams, originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, bus grąžinti) arba, jei dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro.
 8. Gyvenamosios vietos ir elektroninio pašto adresą bei telefono numerį.
- Dokumentus pateikti **iki 2023 m. balandžio 7 d.** Personalo tarnybai (I a., kab. Nr. 102), A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas. Pasiteirauti: tel. 8 37 465415.

Prof. Rimantas Benetis, Rectorius

SEMINARĄ „MASS PHOTOMETRY: A NEW WAY OF CHARACTERIZING BIOMOLECULES“

Kovo 16 dieną, 14 val., Kardiologijos instituto apvaliojoje posėdžių salėje, Sukilėlių pr. 15, 2 aukšte, kviečiame į seminarą „Mass photometry: A new way of characterizing biomolecules“, kurį ves Dr. Tomás de Garay iš kompanijos REFEYN. Masių fotometrai yra naujas inovatyvus būdas analizuoti biomolekules. Tai leidžia tiksliai išmatuoti atskirų molekulių masę tirpale, jų natyvioje būsenoje ir be žymeklių, taip atveriant naujas galimybes bioanalitikai ir biomolekulių funkcijų tyrimams. Daugiau informacijos galite rasti <https://www.refeyn.com/about-mass-photometry> Vieną iš naudojimo pavyzdžių galima pamatyti GMC mokslinių nesenai publikuotame straipsnyje <https://www.nature.com/articles/s41467-021-26469-4>, aprašyta metodų skiltyje „Molecular weight measurements by mass photometry“ Jei abejojate dėl aktualumo, galite pasitikrinti pasinaudodami klausimynu https://lsmu.sharepoint.com/sites/CellModelGroup/_layouts/15/doc.aspx?sourcedoc={43172354-b0b6-409e-82b6-4faadb68924}&action=edit

PASKAITA „HOW TO STOP THE BRAIN FROM EATING ITSELF IN NEURODEGENERATION“

Kembridžo universiteto profesorius Guy C. Brown kviečia į paskaitą „How to stop the brain from eating itself in neurodegeneration“, kuri vyks **kovo 24 d. (penktadienį) 12 val.** LSMU Farmacijos fakulteto 204 auditorijoje. Prof. Guy C. Brown 1986 m. Kembridžo universitete (JK) įgijo biochemijos mokslo daktaro laipsnį. Šiuo metu jis yra ląstelių biologijos srities profesorius Biochemijos departamente Kembridžo universitete. Jo mokslinių interesų sritys – ląstelių žūtis, mitochondrijos, azoto monoksidas, uždegiminiai procesai, mikroglija, neurodegeneracija ir neurodegeneracijos molekuliniai mechanizmai. Prof. Guy C. Brown yra paskelbęs daugiau nei 200 mokslinių straipsnių, yra mokslinių bei mokslo populiarinimo knygų „Mitochondria & Cell Death“, „The Living End“ ir „The Energy of Life“ autorius. Daugiau informacijos apie prof. Guy C. Brown ir jo vykdomus tyrimus: <https://www.microglia.info>

Mieli bendruomenės nariai, LSMU Akademinės leidybos skyrius profesionaliai ir kokybiškai teikia šias paslaugas:

- pažymėjimų,
- padėkų,
- blankų,
- vizitinių kortelių,
- skrajučių redagavimas,
- dizainas ir leidyba.

Kreipkitės – ir mes padėsime!

LSMU Akademinės leidybos skyrius
El. paštas: leidyba@lsmu.lt